

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Bakalářská práce

2016

Dominik Jakubec

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Dominik Jakubec

**Bohumil Modrý a jeho osud v mediálním a
literárním ztvárnění**

Bakalářská práce

Praha 2016

Autor práce: **Dominik Jakubec**

Vedoucí práce: **PhDr. Jana Čeňková, Ph.D.**

Oponent práce:

Datum obhajoby: **2016**

Hodnocení:

Bibliografický záznam

JAKUBEC, Dominik. *Bohumil Modrý a jeho osud v mediálním a literárním ztvárnění*. Praha, 2016. 76 s. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Jana Čeňková, Ph.D.

Anotace (abstrakt)

Bakalářská práce se zaměřuje na obraz československého hokejového brankáře Bohumila Modrého v současné literatuře a dobovém periodickém tisku. Po přiblížení osudu Bohumila Modrého se zabývá v druhé kapitole analýzou dobového tisku, kdy na příkladu deníků *Rudého práva*, *Mladé fronty* a *Československého sportu* analyzuji kvantitativně informace o sledované osobnosti a změnu mediálního obrazu Bohumila Modrého. Zkoumaná období jsem si vytyčil na dobu průběhu hokejových mistrovství světa v letech 1947 a 1949, olympijských her 1948, zatčení reprezentačního týmu a Bohumila Modrého v březnu roku 1950, soudního přelíčení v říjnu 1950, propuštění odsouzených v roce 1955, smrti Bohumila Modrého v červenci roku 1963 a rehabilitaci všech nespravedlivě uvězněných v červenci roku 1968. Třetí část následně sleduje literární obraz tohoto sportovce na příkladu knihy *Jáchymov* rakouského autora Josefa Haslingera. Jedná se o román, který autor připravoval spolu s dcerou Bohumila Modrého, Blankou Modrou, a přestože sleduje také jiné dějové linky, významně líčí osud Bohumila Modrého. Zde se zaměříme na to, zda informace uvedené v románu odpovídají těm získaným z odborných zdrojů, případně jakým způsobem jsou pozměněny či doplněny. Závěr vyhodnocuje dobové kvalitativní mediální obrazy významného československého sportovce a srovnává je s jeho současným obrazem.

Abstract

This Bachelor thesis focuses on research of the image of Czechoslovak ice-hockey goalkeeper Bohumil Modrý in literature and contemporary print. After describing the fate of Bohumil Modrý, I focus on the analysis of contemporary daily print, namely *Rudé právo*, *Mladá fronta* and *Československý sport*, in which I research the amount of informations published in named daily print and the differences between them. While analysing the daily print, I will focus on few specific periods – 1947 and 1949 ice-hockey world championships, 1948 olympic games, March 1950 in which Bohumil Modrý and his former teammates from national ice-hockey team were arrested, October 1950 in which the court hearing took place, their release from jail in early 1955, death of

Bohumil Modrý in July 1963 and rehabilitation of Modrý and his once convicted teammates in July 1968. The third part of the Bachelor thesis follows Modrý's image in the book *Jáchymov* by Austrian writer Josef Haslinger. It is a novel which was written with help of Bohumil Modrý's daughter Blanka and follows more different storylines, but the main one focuses on the fate of Bohumil Modrý. In this part of my Bachelor thesis I focus on comparison of the informations contained in the novel and those found in specialised literature. In the conclusion of this work, I will try to compare his contemporary media image, his image in specialised literature and in the novel *Jáchymov* and I will also try to describe the differences we found.

Klíčová slova

hokej, Bohumil Modrý, brankář, Jáchymov, média, literatura, tisk.

Keywords

ice-hockey, Bohumil Modrý, goalkeeper, Jáchymov, media, literature, print.

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne ...

Dominik Jakubec

Poděkování

Na tomto místě bych rád v první řadě poděkoval vedoucí své bakalářské práce PhDr. Janě Čenkové, Ph.D., za její pomoc při tvorbě tématu a konzultace během zpracování práce.

Dále bych rád poděkoval pracovníkům knihovny Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, jmenovitě pak Davidu Lipovskému, za umožnění zkoumání dobových periodik v knihovním depozitáři Krystal.

SCHVÁLENO

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Jakubec Dominik

Razítko podatelny:

Univerzita Karlova v Praze	
Fakulta sociálních věd	
Došlo dne:	- 3 -06- 2015 -1-
Čj: 3520	Příloh: Škartační heslo:
Přiděleno:	

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:
2013

E-mail diplomantky/diplomanta:

jdominik@seznam.cz

Studijní obor/forma studia:

žurnalistika/prezenční

Předpokládaný název práce v češtině:

Bohumil Modrý a jeho osud v mediálním a literárním ztvárnění

Předpokládaný název práce v angličtině:

Bohumil Modrý and his fate in literature and media coverage

Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013):

(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí)

LS 2015/2016

Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků):

Práce se zaměřuje na komparaci současného literárního obrazu tragického osudu legendárního československého hokejového brankáře a dvojnásobného mistra světa Bohumila Modrého s dobovým mediálním obrazem. Součástí práce bude průzkum dobových periodik Rudého práva a Mladé fronty v nejdůležitějších okamžicích kariéry, konkrétně v období úspěchů dané osobnosti (MS 1947 - únor toho roku, MS 1949 - březen tohoto roku), dále v období událostí kolem jeho zatčení (březen 1950), vynesení rozsudku nad ním a jeho spoluhráči (říjen 1950), dále jeho propuštění po amnestii (jaro 1955), následně v době jeho smrti v červenci 1963 a nakonec v době jeho rehabilitace (1968). Kromě těchto dvou dojde v menší míře také k zkoumání deníku Československý sport (vychází až od roku 1953) a časopisu Československý voják, kam přispíval mimo jiné Ota Pavel. Cílem je kromě samotného porovnání jednotlivých vytvořených obrazů také poukázat na rozdílné pohledy na Bohumila Modrého v různých dobách, tedy na jeho přerod z podoby obdivovaného a oblíbeného sportovce do podoby odsuzovaného politického vězně.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

V první části práce bych se zaměřil na osobu Bohumila Modrého tak, jak je vnímán v dnešním měřítku. Po kapitole věnované jeho příběhu bych se pro pochopení dobového kontextu podíval v dalších kapitolách na důležité momenty jeho životního příběhu, které bych blíže prostudoval, konkrétně se bude jednat o události, které budu následně zkoumat v dobovém tisku, tedy MS 1947, MS 1949, zatčení československé hokejové reprezentace 1950 a jeho následky, udělení amnestie v roce 1955, smrt Bohumila Modrého v červenci 1963 a jeho rehabilitaci v roce 1968.

Praktická část práce bude obsahovat nejprve rozbor dobového mediálního obrazu Bohumila Modrého na základě zkoumání Rudého práva, Mladé fronty, Československého sportu a časopisu Československý voják v dříve zmíněných obdobích a vzájemné porovnání, zda se tento obraz v jednotlivých periodických nějak liší s ohledem na charakter média. Následovat bude průzkum literárního obrazu této osobnosti, který by měl vzniknout vycházením z dostupné literatury, zejména pak z biograficky pojaté knihy Jáchymov od autora Josefa Haslingera, které bude věnována samostatná kapitola, a dalších biografických publikací o jeho spoluhráčích. V závěru práce dojde na samotnou komparaci těchto vzniklých obrazů.

Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy):

Periodika Mladá fronta a Rudé právo, období únor 1947, březen 1949, březen 1950, říjen 1950, květen 1955, červenec 1963 a červenec 1968, dále stejné události v Československém sportu

(vycházející od 1953) a časopis Československý voják (ročník 1968, období po rehabilitaci Bohumila Modrého)

Postup (technika) při zpracování materiálu:

Postupná rešerše mediálního obrazu Bohumila Modrého v jednotlivých důležitých bodech jeho kariéry, vzájemné porovnání tohoto obrazu a následná komparace s literárním obrazem, vycházejícím z dostupné literatury.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

Josef Haslinger: Jáchymov

Publikace rakouského autora Josefa Haslingera, který na pozadí příběhu vyprávěného mezi dvěma postavami biograficky líčí osud Bohumila Modrého. Právě tato kniha je základním kamenem, z něž budu vycházet při sumarizování literárního obrazu Bohumila Modrého.

David Lukšů, Aleš Palán: Stanislav Konopásek - Hráč, který přežil

Biografická kniha o jednom ze spoluhráčů Bohumila Modrého, kterého potkal velmi podobný osud, s jedním velkým rozdílem - na Stanislavu Konopáskovi nezanechalo věznění takové následky a nestálo ho život. Pomocí této publikace bych rád prozkoumal stejné události z úhlu pohledu jiné osoby a dále použil získaná fakta k další postupné tvorbě literárního obrazu Bohumila Modrého.

David Lukšů, Aleš Palán: Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy

Dílo o dalším velikánovi československého hokeje a opět spoluhráči Bohumila Modrého. Hlavním cílem při zkoumání této knihy je získat jinou perspektivu pohledu na události kolem jednoho ze zásadních momentů, které ovlivnily nejen Modrého život, ale také jeho mediální obraz – zatčení v roce 1950.

Karel Gut, Václav Pacina: Malá encyklopedie ledního hokeje

Kniha dvojice autorů je pro mou práci zajímavá zejména z toho důvodu, že vyšla ještě v době vlády komunistického režimu, 1986. Proto bude tato publikace využita k nastudování, jak o Bohumilu Modrém referovala tehdejší tematická naučná literatura v období po jeho rehabilitaci (1968).

Robert Bakalář, Vladimír Škutina: Ztracená léta – příběh hokejového zločinu

Dílo vzniklo původně jako soubor reportáží pojednávajících o politické perzekuci československých hokejistů v 50. letech 20. století psaných pro časopis Stadion, ale v roce 1990 nakonec vyšlo v knižní podobě. Pomocí této publikace mohu blíže prozkoumat nejzlomovější událost v životě Bohumila Modrého, tedy jeho zatčení v roce 1950.

Jakub Končelík, Petr Orság a Pavel Večeřa: Dějiny českých médií 20. století

Publikace o českých médiích, díky které mohu při zkoumání mediálních textů z jednotlivých periodik zasadit tyto texty do dobového kontextu. To mi pak pomůže při tvorbě konkrétního mediálního obrazu.

Barbora Osvaldová, Jan Halada a kolektiv: Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace

Další kniha, kterou využiji při rozboru a zkoumání textů v dobových periodících. Vzhledem k povaze publikace díky ní mohu lépe charakterizovat jednotlivé články o Bohumilu Modrém, které pak budou utvářet celkový mediální obraz této osobnosti.

Barbora Osvaldová, Alice Tejkalová eds.: O reportáži, o reportérech

Vzhledem k tomu, že lze očekávat mezi texty o Bohumilu Modrém nebo také v další knize Ztracená léta – příběh hokejového zločinu vysoký výskyt reportáží, bude pro jejich zpracování vhodné využít publikaci věnovanou tomuto specifickému žánru.

SCHVÁLENO

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Jakubec Dominik

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:

2013

E-mail diplomantky/diplomanta:

jdominik@seznam.cz

Studijní obor/forma studia:

žurnalistika/prezenční

Razítko podatelny:

Univerzita Karlova v Praze	
Fakulta sociálních věd	
Došlo dne:	- 3 -06- 2015 -1-
Čj: 3520	Příloh: Škartační heslo:
Přiděleno:	

Předpokládaný název práce v češtině:

Bohumil Modrý a jeho osud v mediálním a literárním ztvárnění

Předpokládaný název práce v angličtině:

Bohumil Modrý and his fate in literature and media coverage

Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013):

(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí)

LS 2015/2016

Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků):

Práce se zaměřuje na komparaci současného literárního obrazu tragického osudu legendárního československého hokejového brankáře a dvojnásobného mistra světa Bohumila Modrého s dobovým mediálním obrazem. Součástí práce bude průzkum dobových periodik Rudého práva a Mladé fronty v nejdůležitějších okamžicích kariéry, konkrétně v období úspěchů dané osobnosti (MS 1947 - únor toho roku, MS 1949 - březen tohoto roku), dále v období událostí kolem jeho zatčení (březen 1950), vynesení rozsudku nad ním a jeho spoluhráči (říjen 1950), dále jeho propuštění po amnestii (jaro 1955), následně v době jeho smrti v červenci 1963 a nakonec v době jeho rehabilitace (1968). Kromě těchto dvou dojde v menší míře také k zkoumání deníku Československý sport (vychází až od roku 1953) a časopisu Československý voják, kam přispíval mimo jiné Ota Pavel. Cílem je kromě samotného porovnání jednotlivých vytvořených obrazů také poukázat na rozdílné pohledy na Bohumila Modrého v různých dobách, tedy na jeho přerod z podoby obdivovaného a oblíbeného sportovce do podoby odsuzovaného politického vězně.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

V první části práce bych se zaměřil na osobu Bohumila Modrého tak, jak je vnímán v dnešním měřítku. Po kapitole věnované jeho příběhu bych se pro pochopení dobového kontextu podíval v dalších kapitolách na důležité momenty jeho životního příběhu, které bych blíže prostudoval, konkrétně se bude jednat o události, které budu následně zkoumat v dobovém tisku, tedy MS 1947, MS 1949, zatčení československé hokejové reprezentace 1950 a jeho následky, udělení amnestie v roce 1955, smrt Bohumila Modrého v červenci 1963 a jeho rehabilitaci v roce 1968.

Praktická část práce bude obsahovat nejprve rozbor dobového mediálního obrazu Bohumila Modrého na základě zkoumání Rudého práva, Mladé fronty, Československého sportu a časopisu Československý voják v dříve zmíněných obdobích a vzájemné porovnání, zda se tento obraz v jednotlivých periodických nějak liší s ohledem na charakter média. Následovat bude průzkum literárního obrazu této osobnosti, který by měl vzniknout vycházením z dostupné literatury, zejména pak z biograficky pojaté knihy Jáchymov od autora Josefa Haslingera, které bude věnována samostatná kapitola, a dalších biografických publikacích o jeho spoluhráčích. V závěru práce dojde na samotnou komparaci těchto vzniklých obrazů.

Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy):

Periodika Mladá fronta a Rudé právo, období únor 1947, březen 1949, březen 1950, říjen 1950, květen 1955, červenec 1963 a červenec 1968, dále stejné události v Československém sportu

Obsah

ÚVOD.....	2
1. BOHUMIL MODRÝ.....	4
1.1 START KARIÉRY.....	4
1.2 REPREZENTAČNÍ KARIÉRA.....	4
1.3 ŠKOLA HOKEJOVÉHO BRANKÁŘE.....	5
1.4 SPORTOVNÍ PODMÍNKY V TEHDEJŠÍM ČESKOSLOVENSKU.....	6
1.4.1 <i>Oldřich Zábrodský a Miroslav Sláma</i>	7
1.4.2 <i>Jaroslav Drobný</i>	8
1.4.3 <i>Alena Vrzáňová</i>	9
1.5 ZATČENÍ ČESKOSLOVENSKÉ HOKEJOVÉ REPREZENTACE.....	10
1.6 PROCES SE SKUPINOU MODRÝ A SPOL.....	12
1.7 ZPĚT NA SVOBODĚ.....	15
1.8 OSUD BOHUMILA MODRÉHO.....	16
1.8.1 <i>Dopis prezidentu Zápotockému</i>	19
2. DOBOVÝ MEDIÁLNÍ OBRAZ BOHUMILA MODRÉHO	23
2.1 RUDÉ PRÁVO.....	23
2.1.1 <i>Rudé právo o mistrovství světa 1947</i>	24
2.1.2 <i>Rudé právo o olympijském turnaji ve Svatém Mořici 1948</i>	26
2.1.3 <i>Rudé právo o mistrovství světa 1949</i>	27
2.1.4 <i>Rudé právo o Bohumilu Modrém po jeho zatčení</i>	28
2.2 MLADÁ FRONTA.....	34
2.2.1 <i>Mladá fronta o mistrovství světa 1947</i>	34
2.2.2 <i>Mladá fronta o olympijském turnaji ve Svatém Mořici 1948</i>	36
2.2.3 <i>Mladá fronta o mistrovství světa 1949</i>	36
2.2.4 <i>Mladá fronta o Bohumilu Modrém po zatčení</i>	39
2.3 ČESKOSLOVENSKÝ SPORT.....	40
2.3.1 <i>Československý sport o propuštění, smrti a rehabilitaci Bohumila Modrého</i>	41
2.3.2 <i>Velezrada mistrů</i>	42
2.4 KOMPARACE ZKOUMANÝCH MÉDIÍ A MEDIÁLNÍ OBRAZ BOHUMILA MODRÉHO.....	46
2.5 POLITICKÝ VLIV NA DOBOVÁ MÉDIA.....	47
3. LITERÁRNÍ ZTVÁRNĚNÍ OSUDU BOHUMILA MODRÉHO.....	49
3.1 CESTA NA VRCHOL.....	50
3.2 ZMĚNA REŽIMU.....	52
3.3 ZATČENÍ.....	55
3.4 NÁVRAT NA SVOBODU.....	58
3.5 LITERÁRNÍ OBRAZ BOHUMILA MODRÉHO V ROMÁNU JÁCHYMOV.....	59
ZÁVĚR.....	61
SUMMARY.....	63
POUŽITÁ LITERATURA.....	64

Úvod

Bohumil Modrý nebyl pouze obyčejným hokejovým brankářem. Jako velmi vzdělaný sportovec přemýšlel nad svou pozicí v na tu dobu neobvyklých rovinách. V *Mladém hlasateli* psal v rámci svého seriálu o různých brankářských technikách. Díky skvělým výkonům se stal miláčkem národa a zaujal také kanadské pozorovatele, kteří ho lákali do zámořské NHL.

V roce 1950 však v životě tohoto sympatického mladého gólmana došlo k zásadnímu tragickému obratu. Po nespravedlivém zatčení spolu s téměř celým československým hokejovým národním týmem, skončil odsouzen k patnáctiletému trestu v uranovém dole Jáchymov. Přestože byl po pěti letech po milosti prezidenta Antonína Zápotockého propuštěn, věznění a těžká práce se podepsaly na jeho zdraví. „Boža“ Modrý tak zemřel už 21. července 1963 ve věku nedožitých 47 let.

Právě osud tohoto legendárního československého hokejisty bude hlavní náplní této bakalářské práce, která je příspěvkem i k životopisné studii tohoto významného sportovce. Podíváme se na něj v několika rovinách. Tou první bude pohled, jakým je Bohumil Modrý prezentován v dnes dostupných mediálních zdrojích. V rámci této části nahlédneme také na některá dílčí, ovšem stále velmi důležitá témata, jako zatčení takřka celého národního hokejového týmu v roce 1950. Pomohou nám uvést Modrého osud do dobových souvislostí.

V další části práce pak analyzují dobová periodika z období úspěchů Bohumila Modrého, tedy v průběhu mistrovství světa 1947 a 1949 a olympijských her 1948, ale také zatčení v březnu roku 1950, jeho odsouzení v říjnu stejného roku, úmrtí v červenci 1963 a rehabilitaci v červenci 1968, abych se pokusil nastínit jeho dobový mediální obraz. Zajímavé bude sledovat jeho proměnlivost na základě toho, jakou postavu zrovna Modrý pro režim ztělesňoval – přerod z oblíbené hokejové hvězdy ve vlastizrádce a hlavu spiknutí, za kterou byl označen v roce 1950. Konkrétně se zaměřím na průzkum na vzorku trojice deníků, *Rudého práva*, *Mladé fronty* a *Československého sportu* na úrovni jednotlivých mediálních sdělení, v nichž budu za pomoci kvantitativní analýzy zkoumat množství informací o sledovaném sportovci a obraz, který postupně vytvářejí a který se postupně mění.

Závěrečnou rovinou, v níž bych chtěl osud Bohumila Modrého přiblížit, bude

jeho literární obraz, a to na základě životopisného románu *Jáchymov* rakouského autora *Josefa Haslingera*. V závěrečné části práce, která je životopisnou studií Bohumila Modrého a jeho mediálního obrazu, se pak zaměřím na komparaci jednotlivých těchto pohledů.

Oproti schváleným tezím v konečné práci nevyužívám knihu autorů *Davidu Lukšů* a *Aleše Palána* s názvem *Vladimír Zábrodský: Skutečný příběh hokejové legendy*, neboť se zaměřuje blíže právě na osobu Vladimíra Zábrodského, ovšem k obrazu Bohumila Modrého nám nové informace nepřináší. V průzkumu dobových periodik jsem se pak oproti tezím zaměřil pouze na denní tisk, tedy *Rudé právo*, *Mladou frontu* a *Československý sport*, neobsáhl jsem tedy z tohoto důvodu také časopis *Československý voják*.

1. Bohumil Modrý

V této části práce se zaměřím na osud Bohumila Modrého, jak jej líčí jednotlivé dnes dostupné zdroje. Na jejich základě vytvoříme životopisný obraz tohoto uznávaného brankáře, kdy se zároveň blíže zaměříme na některé důležité etapy jeho života. U těch nejpodstatnějších pak přidám také obecnější představení událostí, aby bylo možné přidat Modrého konkrétní osud do jejich kontextu.

1.1 Start kariéry

Bohumil Modrý se narodil 24. září 1916 v Praze. Ke sportu tíhnul už od mládí, zpočátku se však věnoval jiným odvětvím, než je hokej. Kromě gymnastiky a atletiky hrál také házenou, teprve během studia na gymnáziu se pak seznámil také s ledním hokejem, který ho následně tolik proslavil. Tehdy údajně se svým kamarádem a spolužákem Vildou Šťovíkem vyrazil bruslit na rybník v Kamenici, kde se sešlo také několik tehdejších dorostenců hokejového klubu LTC Praha (Lawn Tennis Club Praha) a chlapci mezi sebou uspořádali utkání. Modrý v brance natolik exceloval, že byl následně přiveden na trénink LTC na Štvanici a tak odstartovala jeho kariéra.¹

Ta měla už od počátku raketový průběh. Už ve své první sezoně ukazoval Bohumil Modrý nebývalý talent a rychle se vypracoval z juniorského týmu až mezi dospělé. Klub LTC navíc tehdy jasně vládnul Československé hokejové lize a v této soutěži si tak Modrý celkově připsal na konto hned šest mistrovských titulů. K nim přidal čtyři další v Českomoravské hokejové lize, která předchozí nahradila v meziválečných letech, a stříbro v sezoně 1940/41. Dohromady nastoupil v nejvyšší československé hokejové soutěži k 57 utkáním.

1.2 Reprezentační kariéra

Poprvé nastoupil v národních barvách 7. ledna 1937 v přátelském střetnutí s Kanadou a naposledy 11. prosince 1949 proti Švédsku. Dohromady v reprezentaci odchytal 71 zápasů a byl také u mnoha velkých hokejových úspěchů, kterých mohlo být i mnohem více, kdyby mezi lety 1939 a 1945 nepoznamenala svět druhá světová válka.

1 JENŠÍK, Miloslav. *Hokejové legendy: síň slávy českého a československého hokeje*. Velké Přílepy: Olympia, 2014. s. 49.

Z mistrovství světa 1938 si přivezl bronzovou medaili, v letech 1947 a 1949 byl dokonce u toho, když Československo přivezlo ze šampionátu zlato.

Kromě toho se s československou reprezentací účastnil i zimních olympijských her ve Svatém Mořici v roce 1948, kde se turnaj hrál zároveň i jako mistrovství světa. Národní tým tehdy neprohrál jediné utkání, nakonec se však musel sklonit před Kanadou, se kterou remizoval 0:0 a která si nakonec díky lepšímu skóre odvezla zlaté medaile.² Právě Kanadany svým výkonem Bohumil Modrý uchvátil a byla mu nabídnuta možnost angažmá v zámoří. Tím by se stal vůbec prvním československým hokejistou, který by nastoupil v prestižní hokejové lize světa, kanadskoamerické NHL. Tehdejší ministr informací Václav Kopecký mu slíbil, že ho uvolní, pokud Modrý pomůže v roce 1949 na mistrovství světa Československu k zisku zlatých medailí. Tak se i stalo, nicméně Kopecký svůj slib nedodržel a zklamaný gólman se v lednu 1950 vzdal reprezentace.³

1.3 Škola hokejového brankáře

Bohumil Modrý nebyl pouze obyčejným hokejistou. Byl také jedním z vůbec prvních brankářů, kteří začali ke svému řemeslu více přistupovat v teoretické rovině. Charismatický mladík a tehdy ještě student stavební fakulty ČVUT dokonce v roce 1939 připravoval pro časopis *Mladý hlasatel* Jaroslava Foglara sérii článků s názvem *Škola hokejového brankáře*, v níž rozebíral vykrývání střeleckého úhlu a způsoby chytání. Jako vůbec první tak spojil praxi s gemoetrií, k čemuž měl jako budoucí inženýr a zároveň skvělý brankář ideální předkohlady. Tato série, jejíž součástí byly i fotografie a Modrého nákresy, se rázem stala oblíbenou instruktážní pomůckou pro všechny začínající gólmany.⁴ Nejen, že ve svých příručkách učil mladé brankáře správné techniky chytání, součástí byla také příručka pro ty, kdo si chtěli výstroj vyrobit doma sami.

2 KUČEROVÁ, Martina. Brankář na trestnou lavici? Ano, i legendární Modrý tam musel. In: *IDNES.cz*[online]. 14. ledna 2014 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: http://oh.idnes.cz/olympijsky-serial-0n2-/zoh-dalsi-zpravy.aspx?c=A140112_213920_zoh-soci-2014_rou

3 JENŠÍK, Miloslav. *Hokejové legendy: siň slávy českého a československého hokeje*. Velké Přílepy: Olympia, 2014. s. 49.

4 JENŠÍK, Miloslav. *Hokejové legendy: siň slávy českého a československého hokeje*. Velké Přílepy: Olympia, 2014. s. 49.

1.4 Sportovní podmínky v tehdejší Československu

Ještě než budu pokračovat v dalším líčení osudu Bohumila Modrého, je nutné si blíže představit podmínky, v jakých sportovci v době počátku komunistického režimu působili. Ty byly totiž zcela odlišné oproti těm dnešním. Sport však měl v tehdejší společnosti stále velmi výsadní roli. Od počátku byl určitým způsobem součástí komunistické propagandy. V roce 1949 prohlásil tehdejší prezident Klement Gottwald: „Tělovýchova a sport musí sloužit našemu lidu k radosti a osvěžení, aby náš lid měl dosti fyzických sil i pro úkoly budovatelské a branné – tedy tělovýchovu do nejširších vrstev.“⁵ Byly zakládány různé tělovýchovné spolky, organizovaly se velké tělovýchovné akce, jejichž příkladem je třeba spartakiáda.

Rovněž byl pro zemi důležitý vrcholový sport, neboť byl považován za důležitou prezentaci státního zřízení. Sportovce ovšem můžeme jen velmi těžko označit za profesionály. Většina z nich vykonávala své civilní zaměstnání, které však bylo upraveno potřebám sportovce – zaměstnavatel jim poskytoval dostatek času na výkon svého sportu, tedy na tréninky, utkání či reprezentační akce. Ani finanční odměny pro sportovce nebyly zanedbatelné, byť se samozřejmě zdaleka nejednalo o částky, které byly typické pro jejich protějšky v západních zemích nebo dokonce částky vydělané sportovci dnes. Režim však uplatňoval přísný diktát o tom, kdo bude moci přestoupit do zahraničí či vycestovat na mezinárodní turnaj. O tom se koneckonců přesvědčil osobně i Bohumil Modrý, když mu nejprve angažmá v Kanadě bylo ministrem Kopeckým přislíbeno, nicméně následně přišel zlom. Údajně by ohrozil bezpečnost republiky, a tak nebyla jeho cesta doporučena.⁶

Pro režim totiž byly takto populární osobnosti svým způsobem přítěží. Za své sportovní výkony si vysloužily velkou oblibu společnosti, což ale zároveň znamená určitý vliv. A takto vlivné postavy nemohly dát okolí špatný příklad. Po únorovém převratu začal rychlý přerod Československa podle vzoru v podobě Sovětského svazu. Velmi rychle bylo z vedoucích pozic odstraněno 28 000 pracovníků státních a veřejných služeb, třetina vojenských důstojníků musela opustit armádu. Z té byli vyhozeni také ti, kteří se během druhé světové války účastnili bojů na straně některé ze západních zemí.

5 DUŠEK, Rudolf. *Československo země sportu*. Praha: OLYMPIA, 1975, s. 10.

6 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 74.

Odboráři a členové politických stran byli zatýkáni a vězněni.⁷ Represím se nevyhnula ani řada sportovců. Vlna znárodnění je připravila o majetek, a tak byly dosud uznávané a oblíbené osobnosti nuceny živořit a čelit veřejnému ponižování.⁸ Není divu, že raději, stejně jako spousta dalších takto postižených obyvatel, volili častěji útěk do zahraničí. Nyní se pokusím představit několik takových sportovců a Modrého současníků, jejichž cesty vedly pryč z Československa, neboť také tyto osudy nakonec ovlivnily okolnosti, které stály za zatčením Modrého a jeho bývalých reprezentačních spoluhráčů.

1.4.1 Oldřich Zábrodský a Miroslav Sláma

Miroslav Sláma byl u toho, když československá hokejová reprezentace poprvé v historii získala na mistrovství světa 1947 zlaté medaile, oba pak s národním týmem slavili zisk stříbra na olympijských hrách 1948. Krom národního týmu spolu hráli také v LTC Praha, s nímž rovněž pravidelně navštěvovali zahraniční turnaje. Právě toto mužstvo koneckonců v dané době vládlo československé hokejové lize a není divu, že mělo v národním týmu takové zastoupení.

V roce 1948 však s nástupem komunistického režimu nastal zlom. Někteří hráči nesouhlasili s podmínkami, které pro československé sportovce panovaly, a zahraniční výjezdy skýtaly ideální příležitost pro případnou emigraci. Během Spenglerova poháru 1948, kterého se v průběhu období Vánoc klub LTC Praha zúčastnil, navštívila hokejisty důvěrně známá dvojice emigrantů. Josef Maleček a Jaromír Citta, kteří patřili mezi osobnosti, jež opustily Československo krátce po převratu. Maleček sám býval vynikajícím hokejistou, Citta pro změnu stál v roce 1927 u vzniku hokejového odboru LTC Praha a byl tak duchovním otcem zmíněného klubu⁹. Za tehdejšími hráči LTC přišli s velmi zajímavou nabídkou.

Jejich cílem bylo vytvořit v exilu hokejovou reprezentaci, která by jako tým působila v anglické profesionální hokejové lize.¹⁰ Kapitán Vladimír Zábrodský proto na schůzi mužstva přednesl nabídku všem svým spoluhráčům. Většina byla ochotná v

7 PACNER, Karel. *Osudové okamžiky Československa*. Praha: Themis, 1997. s. 292.

8 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 45.

9 Jaromír Citta. In: *Síň slávy českého hokeje* [online]. 2010 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://www.sinslavycslh.cz/jaromir-citta.html>

10 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 57.

zahraničí zůstat, ovšem pod podmínkou, že by zůstalo celé mužstvo. Tým se tedy dohodl, že bude hlasovat, zda emigrují všichni, nebo nikdo. Výsledek byl velmi těsný, s osmi hlasy ku šesti však nakonec zvítězila varianta návratu domů. Přesto nakonec v Československu dva hráči chyběli.

Oldřich Zábrodský, mladší bratr tehdejšího kapitána LTC a hokejové reprezentace, vzpomínal: „Na Nový rok ráno za mnou přišel Sláma s tím, že uteče. No a já na něj pak zavolaal, ať počká, že půjdu s ním. Byl právník, já tehdy práva studoval. Uměl jsem německy, anglicky, francouzsky a rusky. Vyrázili jsme s týmem do Curychu, později jeli zpátky do Davosu. Ve zbytku sezony jsme tam hráli za místní klub, přičemž jsme bydleli v šatně na stadionu.“¹¹

Oba nějakou dobu zůstali ve Švýcarsku a později se jejich cesty rozdělily. Pouze odtud tak sledovali pozdější proces se svými spoluhráči, kterým byla jejich emigrace a vůbec hlasování o té možnosti připsána jako přitěžující okolnost.

1.4.2 Jaroslav Drobny

Také tento pozdější emigrant byl československým hokejovým reprezentantem, krom toho je ovšem také jedním z historicky nejznámějších československých sportovních „obojživelníků“. Drobny se totiž na vrcholové úrovni kromě hokeje věnoval také tenisu, v němž dosáhl řady významných milníků. Největších tenisových úspěchů své kariéry však dosáhl až po emigraci v roce 1949.

Plán emigrovat se v jeho hlavě rodil už delší dobu, nakonec však byla konečným podnětem emigrace jeho spoluhráče Vladimíra Černíka během utkání Davisova poháru ve Švýcarsku. Drobny se rozhodl tento moment využít a nakonec emigroval také, přestože na začátky v nové zemi nebyl takřka připravený. Dle svých slov měl s sebou během emigrace pouze 50 dolarů, zubní kartáček a několik košil.¹²

Po emigraci se Drobny přesunul do Londýna, kde poznal svou budoucí ženu Ritu a kde našel svůj nový domov. Britské občanství mu však bylo odmítnuto. Aby mohl nadále startovat na tenisových turnajích, zažádal tedy o egyptské občanství, kde mu bylo vyhověno. Když tak v roce 1954 zvítězil na slavném Wimbledonu, bylo tomu

11 JÁCHIM, Václav. Utekl před komunisty, ale domov měl jen jeden. Zemřel Oldřich Zábrodský. In: *Hokej.cz* [online]. 9. října 2015 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://www.hokej.cz/utekl-pred-komunisty-ale-domov-mel-jen-jeden-zemrel-oldrich-zabrodsky/5010486>

12 GRADY, Michael. Jaroslav Drobny: Czech exile who conquered Wimbledon. In: *The Guardian* [online]. 15. září 2001 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/news/2001/sep/15/guardianobituaries>

oficiálně pod egyptskou vlajkou. Jaroslav Drobny se tak paradoxně stal prvním Afričanem, který dokázal na tomto uznávaném turnaji zvítězit. Krom toho na Wimbledonu drží také další primát, startoval zde totiž jako reprezentant čtyř různých zemí – nejprve jako zástupce Protektorátu Čechy a Morava, posléze Československa, Egypta a na sklonku kariéry také Velké Británie, když mu v roce 1959 konečně bylo uděleno britské občanství.¹³

Z pohledu této práce je však důležitější jeho působení v hokeji. Neoblékal dres LTC Praha, jako většina tehdejších elitních československých hokejistů, nýbrž v konkurenčním 1. ČLTK Praha. LTC se ho sice snažilo mnohokrát získat do svého káдру, ovšem neuspělo. Spolu s Bohumilem Modrým a dalšími nejlepšími hokejisty dané doby se však pravidelně potkával v reprezentaci. Jako hráč národního týmu se může chlubit titulem mistra světa z Prahy 1947 a stříbrnou medailí z olympijských her 1948, na mistrovství světa 1949 už s týmem necestoval, neboť dal přednost tenisu. Po odchodu do zahraničí už v hokejové kariéře nepokračoval, přestože dostal na tu dobu vynikající nabídku. Smlouvu mu nabídl slavný Boston Bruins, hrající nejprestižnější hokejovou soutěž světa, NHL. Pro Drobneho by však toto znamenalo také nutnost ukončit tenisovou kariéru, a tak možnost stát se prvním evropským hokejistou v NHL odmítl.

Světový šampionát v roce 1950 se hrál v Londýně, kde tou dobou emigrant Drobny sídlil, a jak se ukázalo, také to se stalo pro řadu jeho bývalých spoluhráčů z národního týmu přitěžující okolností v době jejich zatčení. Například Vladimír Kobranov měl tehdy dovést Drobnému od jeho tatínka z Československa oblíbené buchty, což se mu nakonec nemohlo podařit. O tom, jak padalo jméno Jaroslava Drobneho také v procesu se zatčenou hokejovou reprezentací, se však více zmíním až v tomto tématu věnované kapitole.

1.4.3 Alena Vrzáňová

Další osobností, jejíž emigrace poznamenala pozdější zatčení československého hokejového národního týmu, byla Alena Vrzáňová. Mladá vycházející hvězda světového krasobruslení dokázala už v sedmnácti letech v roce 1949 získat krasobruslařský titul mistryně světa a světové prvenství dokázala následující rok dokonce obhájit. Zatímco si

13 GRADY, Michael. Jaroslav Drobny: Czech exile who conquered Wimbledon. In: *The Guardian* [online]. 15. září 2001 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/news/2001/sep/15/guardianobituaries>

Vrzáňová získávala oblibu celosvětového publika a dostala nabídky působit v zámořských ledních revue, komunistický režim po ní požadoval, aby po mistrovství světa v roce 1950 ukončila kariéru a odjela trénovat do Moskvy.¹⁴

Po poradě se svým otcem se raději rozhodla zůstat na západě a z mistrovství světa, které se konalo v Londýně od 6. do 8. března, se již do Československa nevrátila. Přesunula se za oceán a ve Spojených státech amerických podepsala lukrativní smlouvy na zmíněné lední revue. Také v zámoří její kariéra vzkvétala, stala se uznávanou trenérkou a v roce 2009 byla jako vůbec první česká či československá krasobruslařka uvedena do Krasobruslařské síně slávy.¹⁵

1.5 Zatčení československé hokejové reprezentace

Ani ne týden po emigraci Aleny Vrzáňové se měli na svůj světový šampionát přesunout také českoslovenští hokejisté. Shodou okolností se měl konat rovněž v Londýně. Jak jsem již zmiňoval v podkapitole o reprezentační kariéře Bohumila Modrého, tehdejší generace byla nesmírně úspěšná. V roce 1947 se dočkala svého prvního titulu mistrů světa, o rok později si přivezla stříbro z olympijských her ve Svatém Mořici a roku 1949 dokázali světový šampionát opět ovládnout. Na mistrovství světa 1950 měla tedy sestava, tentokrát již bez gólmana Modrého, obhajovat prvenství. Jak se ale nakonec ukázalo, na turnaj českoslovenští reprezentanti neodcestovali.

Odlet do Londýna byl původně naplánován na 11. března z ruzyňského letiště. Jak se blížila doba odletu, propukala mezi hokejisty nervozita, neboť stále nebyli vyzváni k nástupu do připraveného letadla. Teprve poté se hráči dozvěděli špatnou zprávu – odlet na mistrovství světa se odkládá. Oficiálním zdůvodněním vedoucího výpravy bylo to, že českoslovenští rozhlasoví reportéři Otakar Procházka a Josef Laufer, kteří měli hokejisty doprovázet, nedostali víza k vycestování do Velké Británie.

Celá zmíněná situace s vízy se přitom vyvíjela více než podivně. Původně se počítalo s tím, že do Londýna poletí s Josefem Lauferem Štefan Mašlonka. Zhruba 36 hodin před odletem, ve čtvrtek 9. března, bylo ovšem rozhodnuto, že Mašlonku nahradí Procházka. Vzhledem k vízové povinnosti to však znamenalo problém, vyřídit víza

14 Královna ledu Ája Vrzáňová na svou zemi nezanevřela. In: *Česká televize* [online]. 16. května 2011 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/zimni-sporty/124112-kralovna-ledu-aja-vrzanova-na-svou-zemi-nezanevrela/>

15 Zemřela legendární Ája Vrzáňová, poválečná ledová královna. In: *Sport.cz* [online]. 30. července 2015 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <https://www.sport.cz/ostatni/ostatni/clanek/694897-zemrela-legendarni-aja-vrzanova-povalecna-ledova-kralovna.html#hp-sez>

takto rychle bylo takřka nemožné. Přesto se to ale povedlo a také pro Procházku bylo vízum zhruba dvě hodiny před odletem přichystáno. Tato informace se měla okamžitě dostat na hokejový svaz, přesto hokejisté do Londýna nevyrazili.¹⁶

Výprava reprezentantů byla namísto toho z letiště poslána domů a v pondělí 13. března se měl celý tým sejít v Tyršově domě, kde mělo padnout finální rozhodnutí, zda na šampionát odletí. Zde se během odpoledne hráči dozvěděli, že jejich sen o obhajobě zlata končí ještě dříve, než vůbec mohl pořádně začít. Nikdo z hráčů navíc netušil, že to, že neodletí na mistrovství světa, bude navíc nakonec jejich nejmenší starostí.

Poté, co si tým vyslechl špatnou novinu, zamířila většina hokejistů do hospody U Herclíků zapít žal a narození syna jednoho z nich, Jiřího Macelise. Na místě se sešla většina kádru, chyběla pouze část z Moravy, kteří zamířili domů. Krátce se zdržel Vladimír Zábrodský, později dorazili do Zlaté hospůdky, jak se podniku rovněž říkalo, Václav Roziňák a Zlatko Červený.¹⁷

Není divu, že hráči nebyli vzhledem k situaci v nejlepším rozpoložení. Jak přibýval čas a vypité sklenice, padala stále ostřejší slova. Tým netušil, že byl už tou dobou sledován bezpečnostními složkami. Krátce po deváté hodině večerní byli nakonec všichni přítomní po krátké roztržce pozatýkáni. O den později, tedy 14. března, byli zadržen hospodský ze Zlaté hospůdky, Mojmír Ujčík a také Vladimír Kobranov, který odcházel z podniku předčasně a v době zatýkání už nebyl na místě přítomen.¹⁸ Zhruba po deseti dnech pak byl zadržen ještě útočník Stanislav Konopásek, který rovněž opustil hospodu dříve, neboť při slovech svých spoluhráčů tušil blížící se potíže.¹⁹

Jak už v této práci několikrát padlo, Bohumil Modrý již v dané době nebyl členem reprezentačního mužstva. V době, kdy byli jeho bývalí spoluhráči U Herclíků zatýkáni, trávil čas s rodinou v Krkonoších. Po necelých dvou týdnech, konkrétně 24. března 1950, u něj ovšem zazvonila dvojice příslušníků bezpečnostních složek, která jej odvedla k výslechu. Z pouhé formality, jak mu byla tato okolnost příslušníky

16 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 55.

17 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 65.

18 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 70.

19 LUKŠŮ, David, Aleš PALÁN a Stanislav KONOPÁSEK. *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha: Česká televize, 2007. Edice České televize. s. 152.

prezentována, se ovšem vyklubalo zatčení a domů se několik let nevrátil.²⁰

1.6 Proces se skupinou Modrý a spol.

Po zatčení všech jmen se rozjela série výslechů. Cílem bylo dostat z hokejistů přiznání, že chtěli v Anglii emigrovat. Ve hře byla navíc řada přitěžujících okolností, Zlatko Červený měl například převážet do Anglie kabát pro Oldřicha Zábrodského, Vladimír Kobranov zase v tašce převážel kravaty Jaroslavu Drobnému od jeho rodičů.²¹

Další jméno, které krátce v obžalobě najdeme, byl americký občan Martin Bowe. Jako zaměstnanec Permit Office působil v Československu a jako velký fanoušek sportu se znal s Augustinem Bubníkem, jehož sestra ve stejném úřadě pracovala, a Bohumilem Modrým. Zmíněná dvojice mimo jiné ovládala angličtinu. Bowe měl údajně dle spisu nabídnout hokejistům LTC, že by v případě emigrace pomohl mužstvu zajistit finanční podporu pro jejich začátek v nové zemi. To vše byly pouhé domněnky vyšetřovatelů, a ať už byly založeny na jakémkoliv základu, nebyly nikdy prokázány.²²

Podle vzpomínek jednotlivých hráčů se zpočátku zdálo, že ani samotným vyslychajícím nebylo jasné, z čeho by vlastně měli být hokejisté obviněni. Reprezentanti doufali, že by se mohli z vězení dostat co nejdříve. Nikdo zprvu netušil, že se z jejich týmu stane v očích vyšetřovatelů protistátní skupina, do jejíhož čela byl dosazen Bohumil Modrý, a souzeni budou dle paragrafu 231 za špionáž a velezradu.²³

Většina hokejistů byla zadržena na policejním oddělení v Bartolomějské ulici, huře dopadli ti, kteří v té době plnili povinnou vojenskou službu. Augustina Bubníka a další vojáky převezli do nechvalně proslulého Domečku na Loretě, kde během výslechů museli čelit krutostem z rukou velitele Pergla. Ten se snažil vynutit z hokejistů přiznání pomocí fyzického nátlaku, jehož součástí bylo bití a další formy mučení.²⁴

Před soudním procesem byli zadrženi hokejisté přesunuti na Pankrác. Samotné

20 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 75.

21 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 80.

22 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 60.

23 LUKŠŮ, David, Aleš PALÁN a Stanislav KONOPÁSEK. *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha: Česká televize, 2007. Edice České televize. s. 153.

24 LUKŠŮ, David, Aleš PALÁN a Stanislav KONOPÁSEK. *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha: Česká televize, 2007. Edice České televize. s. 156.

jednání probíhalo velmi jednoduše, hráčům byla sdělena jejich obvinění, která byla postavena zejména na tom, že měl celý tým v plánu v Londýně zůstat. K tomu se přičetly jednotlivé přitěžující okolnosti. Obhajobě nebyl dán téměř žádný prostor, nebyla navíc vůbec vzata v úvahu. Vzpomenuto bylo i hlasování o možnosti emigrace během Spenglerova poháru 1948, kdy se do Československa nevrátili Oldřich Zábrodský a Miroslav Sláma. Na samotné jednání navíc nebyly vpuštěny ani rodiny obžalovaných, soud probíhal za zavřenými dveřmi a v sále tak byl přítomen pouze sportovní redaktor *Rudého práva* Václav Švadlena.²⁵

V těchto podmínkách byl vynesena krutý rozsudek. Ten se obžalovaní dozvěděli 7. října 1950 a dohromady znamenal tresty na 77 let a osm měsíců. Josef Stock a Antonín Španinger měli ve vězení strávit po osmi měsících, Přemysl Hajný jeden rok, Jiří Macelis dva, Zlatomír Červený tři roky, Josef Jirka dostal šestiletý trest, Vladimír Kobranov s Václavem Roziňákem po deseti letech, Stanislav Konopásek dvanáct a Augustin Bubník 14 let. Kromě hokejistů čekalo odnětí svobody rovněž hospodského Mojmíra Ujčíka, jenž byl odsouzen ke třem letům vězení. Vůbec nejhorší osud pak potkal toho, kdo měl s celou kauzou společného takřka nejméně – Bohumila Modrého. Ten měl jako vůdce zmíněné protistátní skupiny odpykat patnáctiletý trest. K tomu byla všem odsouzeným rovněž vyměřena vysoká finanční pokuta.

Hokejisty i s Bohumilem Modrým čekal nejprve pobyt ve věznici na Borech, kde opět čelili tvrdým podmínkám. Vězni si museli vystačit s omezeným množstvím stravy, na celách zůstávali sami a návštěvy byly rovněž velmi omezeny. Navštívit odsouzené mohly vždy maximálně dvě osoby najednou, zavítat mohly za vězňem pouze jednou za dva měsíce.²⁶ Mezitím padla i poslední naděje na svobodu. Obhájci hokejistů se proti rozsudku odvolali s tím, že nedošlo k naplnění skutkových podstat jednotlivých činů, z nichž byli obvinění. Na tajném jednání 22. prosince 1950 však bylo odvolání zamítnuto.²⁷ O osudu této skvělé hokejové generace tak bylo s definitivní platností rozhodnuto.

Ve vězení v Plzni na Borech trávili hokejisté čas až do léta, kdy začali být vězni

25 LUKŠŮ, David, Aleš PALÁN a Stanislav KONOPÁSEK. *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha: Česká televize, 2007. Edice České televize. s. 159.

26 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 109.

27 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 111.

transportování do uranových dolů v Jáchymově. Zde čekala na bývalé reprezentanty tvrdá práce v náročných podmínkách, ne nepodobných těm v pracovních lágrech na Sibiři. Ubytování byli v dřevěných ubikacích, ve kterých si sami museli topit. Místo jmen zde používali před dozorcí pouze čísla. Na druhou stranu však v některých táborech mohli alespoň bydlet se svými spoluhrači pohromadě, jako se poštěstilo například Stanislavu Konopáskovi s Václavem Roziňákem nebo Augustinu Bubníkovi a Josefu Jirkovi.²⁸

Práce probíhala v uranových dolech ve směnách po osmi nebo dvanácti hodinách. Vězni se v dole pohybovali ve trojicích, kdy jeden vpředu navrtával stěnu, další vydolované kameny skládal do vozíků a třetí je ve vozících tahal chodbou k výtahu na povrch. Činnost to byla velmi fyzicky namáhavá a vyčerpávající i pro bývalé vrcholové sportovce. V dolech navíc hrozilo nebezpečí zavalení a mnoho vězňů zde utrpělo různá zranění. Ani po skončení směny však neměli odsouzení čas k odpočinku. Místo toho následovaly brigády, jako bylo škrábání brambor nebo úklidové práce.²⁹ Od roku 1953 dostávali vězni za svou práci v dolech také mzdu, ta však byla vzhledem ke všem možným srážkám velmi mizivá. Stanislav Konopásek například ve své biografii vzpomíná, že měsíčně dostával zhruba osmdesát korun. Tyto peníze mohli odsouzení utratit ve speciálních kantýnách za ve vězení cenné zboží, jako byly kupříkladu cigarety nebo čokoláda.³⁰

V uranových dolech museli odsouzení čelit také dalšímu nebezpečí, radioaktivnímu záření. Přestože si sami rizika zdravotních potíží uvědomovali, neměli jinou volbu, než pracovat dál. Museli se navíc obejít zcela bez jakýchkoliv ochranných pomůcek. Stanislav Konopásek si vybavuje: „Proti záření neexistovala žádná speciální ochrana. Snad jsme měli dostávat mléko, ale k tomu nikdy nedošlo. Dokonce ani u drtičů jsme nenosili žádné roušky – uranový prach jsme tak vdechovali naplno do plic. Neměli jsme žádné ochranné pomůcky, jen trestanecký, několik let starý oděv; ve stejném oblečení jsme pak zůstávali i v době volna. Uran, který nám zůstal na šatech, na nás tak působil celou dobu. Ani sprchovat jsme se pořádně nechodili, po práci jsme se

28 LUKŠŮ, David, Aleš PALÁN a Stanislav KONOPÁSEK. *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha: Česká televize, 2007. Edice České televize. s. 169.

29 LUKŠŮ, David, Aleš PALÁN a Stanislav KONOPÁSEK. *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha: Česká televize, 2007. Edice České televize. s. 171.

30 LUKŠŮ, David, Aleš PALÁN a Stanislav KONOPÁSEK. *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha: Česká televize, 2007. Edice České televize. s. 177.

jenom umyli u koryta.³¹ V takových podmínkách byli hokejisté nuceni pracovat po dobu několika let. Nejvíce se nakonec dřina v uranových dolech podepsala na Bohumilu Modrém.

Ti, kteří měli vyměřené nižší tresty, se z vězení dostali dříve, šestice, již soud potrestal odnětím svobody na šest až patnáct let, se pak svobody dočkala počátkem roku 1955. Tehdy byli postupně propuštěni také Jirka, Kobranov, Roziňák, Bubník, Modrý a jako poslední Stanislav Konopásek, jehož propustili v březnu.³²

1.7 Zpět na svobodě

Po návratu z vězení museli hokejisté řešit mimo jiné finanční potíže. Mnozí z nich sice původně už nechtěli mít s hokejem nic společného, přesto se k němu většina postupem času vrátila. Jak poznamenal Václav Roziňák: „Nakonec vyhrálo ekonomické měřítko. Z kriminálu jsme byli chudí jak kostelní myš a tohle byla doba, kdy se za hokej začaly brát peníze. Nic moc, ale přesto. Za vyhraný zápas bylo tehdy 180 korun. Našemu nástupu předcházela nepříjemná debata s Vladimírem Zábrodským. Museli jsme mu vysvětlit, že do Sparty nejdem kvůli němu, ale proto, abychom neumřeli hladu.“³³

Postupně se mnozí z bývalého národního týmu přesunuli do trenérských funkcí, kde rovněž dosahovali značných úspěchů. Agustin Bubník byl jako trenér finské hokejové reprezentace u toho, když poprvé dokázala porazit Československo. Přemysl Hajný v jednu dobu působil ve Švýcarsku, Stanislav Konopásek v Polsku a Zlatko Červený vedl například jugoslávskou reprezentaci.³⁴ Jiní se pro změnu vrátili ke svým civilním zaměstnáním, která vykonávali v době před zatčením. Ztracená léta hokejové kariéry, kterou měli skvěle rozjetou, jim už ovšem nikdo vrátit nemohl.

Dlouhá léta navíc museli žít s nálepkou vlastizrádců, přestože totiž byli někteří z nich předčasně propuštěni, stále na ně bylo pohlíženo jako na bývalé trestance. Alespoň částečné satisfakce se dočkali až v červenci roku 1968. Tehdy Presidium Nejvyššího

31 LUKŠŮ, David, Aleš PALÁN a Stanislav KONOPÁSEK. *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha: Česká televize, 2007. Edice České televize. s. 179.

32 LUKŠŮ, David, Aleš PALÁN a Stanislav KONOPÁSEK. *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha: Česká televize, 2007. Edice České televize. s. 182.

33 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 133.

34 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 134.

soudu vyneslo rozsudek, v němž zrušila veškerá rozhodnutí v kauze proti Bohumilu Modrému a spol. z roku 1950 v celém rozsahu.³⁵ Sám Modrý už se ovšem tohoto verdiktu nedožil.

V éře normalizace pak opět nalezneme řadu cenzurních zásahů do publikací, které měli o Bohumilu Modrém a jeho spoluhráčích referovat. Jeden příklad za všechny. Přestože má většina členů týmu sobě věnované heslo v *Malé encyklopedii ledního hokeje* autorů Karla Guta a Václava Paciny z roku 1986, ani u jednoho z nich nenalezneme zmínku o jejich zadržení a věznění. Jako by tento krok proti československému hokeji měl být zcela zapomenut. Příkladem budiž Augustin Bubník, u jehož hesla v této publikaci najdeme rozepsanou jeho kariéru. Dozvídáme se, že mezi lety 1936-1949 hrál za LTC Praha, sezonu 1949/50 strávil v ATK Praha a další záznam je až ze sezony 1955/56. Léta, která strávil odpykáváním trestu, zde nejsou nijak komentována.³⁶ Stejně pak vypadají řádky související s ostatními hokejisty tehdejšího týmu a Bohumila Modrého.

1.8 Osud Bohumila Modrého

Po obecnějším přiblížení okolností si do nich nyní můžeme dosadit konkrétní osud Bohumila Modrého, o němž se z doby věznění dozvídáme pouze střípky informací. Nejlepším zdrojem informací o jeho osudu je kniha *Jáchymov* autora Josefa Haslingera, vzhledem k tomu, že jí ovšem patří celá jedna část této práce, budu nyní vycházet pouze z dalších zdrojů, abych následně mohl vzájemně porovnat jednotlivá uvedená fakta.

Během účasti LTC Praha na Spenglerově poháru v roce 1948 měl Bohumil Modrý patřit mezi ty, kdo hlasovali pro setrvání v zahraničí. Tehdy ovšem hlasování skončilo v poměru osm ku šesti rozhodnutím, že se celý tým vrátí do Československa.³⁷ O údajném spojení Modrého s Američanem Martinem Bowem už jsem v práci psal, jednalo se o přitěžující okolnost, která následně vedla k vyššímu trestu. Členem reprezentačního týmu již nějakou dobu nebyl a v době zatčení svých bývalých spoluhráčů trávil čas s rodinou v Krkonoších. Informace o jejich zadržení ho dle

35 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 135.

36 GUT, Karel a Václav PACINA. *Malá encyklopedie ledního hokeje*. Praha: Olympia, 1986. s. 42.

37 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 58.

vedoucího LTC Praha Jana Gardavského šokovala. „Bóža tehdy zůstal dlouhou dobu tiše a otřeseně sedět a pak jen řekl: To jsem měl štěstí, že už jsem nebyl v manšaftu...“³⁸ Přesto ovšem nakonec došlo také na něj.

Nejen to, nakonec byl dokonce dosazen do čela takzvané protistátní skupiny, o procesu se dodnes mluví jako o případu s protistátní skupinou Modrý a spol. Při výsleších se také mělo ukázat, že telefonáty k Bohumilu Modrému měly být odposlouchávány. Alespoň to tak vypráví bývalý pracovník StB v knize *Ztracená léta: Příběh hokejového zločinu* autorů Vladimíra Škutiny a Roberta Bakaláře: „Velký malér jsem měl kvůli Modrému. Toho přivezli posledního a on vlastně nevěděl, co ho čeká. Když viděl, že vyplňuji zatýkácí rozkaz, ptal se, co je. Nemohl jsem mu odpovědět, protože jsem to sám přesně nevěděl. A tak se dovolil, jestli si může zatelefonovat domů. Souhlasil jsem a pak jsem za to dostal trest. Ony totiž všechny hovory, které šly k Modrému, byly odposlouchávané.“³⁹

Spolu s bývalými spoluhráči absolvoval zadržení na Pankráci, na Borech a následně v Jáchymově. Kromě nejvyššího, tedy patnáctiletého trestu, ho navíc potkala také konfiskace celého jmění.⁴⁰ Ze vzpomínek Mojmíra Ujčíka pak víme, že ve věznici na Borech sousedila Modrého cela právě Ujčíkovou, z druhé strany vedle hospodského ze Zlaté hospůdky pak svůj trest odpykával Václav Roziňák.⁴¹ Jako dříve slavný a uznávaný spotovec navíc musel čelit největší krutosti dozorců, kteří se ho snažili co nejvíce ponížit.⁴²

Během pobytu v Jáchymově pracoval v dole Barbora, který ležel nedaleko jámy Nikolaj, na niž vzpomínal Augustin Bubník, jenž v ní pracoval. Se svým bývalým spoluhráčem se však Modrý neměl příležitost setkat.⁴³ Také jeho čekala velmi tvrdá práce, ať už zrovna působil v šachtě nebo na povrchu, kde třídil rudu. Ta se rozdělovala na čistou, radioaktivní a na hlušinu. Veškerá tato činnost probíhala holýma rukama, bez

38 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 74.

39 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 93.-00-9.

40 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 104.

41 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 108.

42 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 107.

43 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 120.

jakýchkoliv ochranných pomůcek, Bohumil Modrý tak byl v přímém kontaktu s radioaktivním zářením. Dostat se z Jáchymova mu ovšem nakonec pomohla jeho civilní profese, neboť byl po nějaké době jako inženýr-stavař přesunut do projekční skupiny ministerstva vnitra, přestože zůstával nadále vězněm.⁴⁴

Stejně jako zbytek hráčů byl nakonec v roce 1955 propuštěn. V hokejovém prostředí už nebyl nijak angažován, vrátil se ke svému zaměstnání. Postupem času se u něj ovšem začala projevovat nemoc. Jeho manželka Erika Modrá vzpomínala: „Najednou nemohl dělat nic. Začaly se mu ztrácet svaly. Nejprve ty drobné u prstů, pak ty další. Když byl na vyšetření u profesora Hennera, ten se ho zeptal: Pane Modrý, nepřišel jste někdy do styku s olovem? Bohoušek odpověděl, že s olovem ne. Že ale byl v Jáchymově. Profesor Henner se tenkrát – vidím to jako dnes – významně podíval po svých asistentech a dál pak už o jeho chorobě nemluvili.“⁴⁵

Této chorobě také nakonec 21. července 1963 ve svých pouhých necelých 47 letech podlehl.

44 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 126.

45 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 130.

1.8.1 Dopis prezidentu Zápotockému

V knize *Ztracená léta* nalezneme na stranách 127 až 129⁴⁶ ještě jedno velmi zajímavé svědectví Bohumila Modrého z doby věznění. V jeho kapitole totiž najdeme dopis, který předal své manželce během návštěvy. Text byl adresován tehdejšímu prezidentu Československa, Antonínu Zápotockému, a přináší mnoho nevyjasněných otázek, ovšem také náhled na to, že Modrý evidentně o kauze věděl mnohem více, než by se mohlo zdát.

Dopis, datovaný k 27. říjnu 1953, začíná shrnutím rozsudku, kterým byli hokejisté posláni za mříže. Po výčtu úspěchů národního týmu pak následuje první zajímavá poznámka. „Po únoru 1948 stalo se mužstvo cílem různých nepřímých útoků, které jsme přisuzovali komunistické straně. Jeden z nejméně lidských byl proveden v listopadu 1948, kdy tragickým způsobem přišlo o život 6 hráčů, z nichž někteří již měli své rodiny. Tato tragédie, již předcházelo, jak jsem již uvedl, mnoho jiných útoků, zapůsobila na zbytek mužstva zdrcujícím dojmem.“⁴⁷ Zmíněná tragédie se odehrála, když národní tým vycestoval na exhibiční utkání v zahraničí. Části hokejistů nebyla včas vyřízena víza do Velké Británie, a tak měli přiletět za zbytkem národního týmu později. Jejich najatý letoun se však po cestě zřítíl a nikdo na palubě neštěstí nepřežil. O tom, jak konkrétně měla ovšem za touto tragédií stát komunistická strana, zda byla víza zdržena její vinou nebo zde byl ještě jiný vliv, už ovšem Modrý v tomto dopise dále nepíše.

Místo toho pokračuje Modrý zmínkou zvažování emigrace na Spenglerově poháru ve Švýcarsku. „A tak měsíc po tomto neštěstí, u příležitosti zájezdu do Švýcar, když byl v Davosu učiněn na mužstvo psychický tlak, uvažovala část mužstva zcela vážně o emigraci. Měl to být protest proti všem jednáním, která působily proti mužstvu a které zřejmě přicházely přímo od vlivných činitelů. Vedli jsme tehdy prudký vnitřní boj mezi emigrací a láskou k vlasti a k domovu. Zvítězilo to druhé a tak jsme se rozhodli pro návrat do vlasti. O celé této záležitosti bylo vedoucími výpravy informováno min. vnitra hned po příjezdu.“⁴⁸

46 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 127-129.

47 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 127.

48 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 127.

V dalších řádcích připomíná Modrý také slova Antonína Zápotockého, který měl směrem k týmu před cestou na světový šampionát v roce 1949 pronést: „Jednali jsme ve vládě dlouho o tom, máme-li vás pustit nebo ne. Většina kolegů byla proti. Já jsem však byl toho názoru, abyste jeli a vyhráli. A chce-li tam někdo zůstat, ať tam zůstane. My nikoho nedržíme. Jeďte a vyhraje to. A až se vrátíte – jestli se vrátíte – uvidíme.“⁴⁹ Zajímavý je zde už fakt, že se podobně, jako o následném šampionátu v Londýně, už zde jednalo, zda vůbec Československo své hokejisty na mistrovství světa pustí. Nejen, že následně reprezentace turnaj ovládla, celý tým se také vrátil zpět do své vlasti.

Modrý dále pokračuje: „Přes tuto úspěšnou reprezentaci skryté útoky na mužstvo nepřestávaly. Na podzim 1949 byl opakován manévr, po němž jsem pojal podezření, že útoky přicházejí z KSČ, že však tu jde o živly, které znemožňují mužstvu úspěšnou reprezentaci, že tu jde o živly vyloženě negativní, jejichž činnost jsem pozoroval a cítil také v jiných oborech života. Při návratu ze Švédska v prosinci 1949 (kdy se celé mužstvo opět vrátilo) upozornil jsem jednoho z vedoucích na tyto proudy a jmenoval jsem mu přímo osobu a jí podobné, která tehdy zastávala význačné postavení ve veřejném životě a ve straně. Pochopitelně, že jsem byl tehdy odbyt! Ale mé přesvědčení jakožto nestranného pozorovatele neustále sílilo.“⁵⁰ Zpětně nás může při pohledu na dopis pouze mrzet, že žádné podezření není nijak konkretizováno.

Následně už je zmíněna přímo situace z roku 1950, kdy již mužstvu byl start na mistrovství světa zakázán. „Mužstvu bylo znemnožněno odjet pod nespravedlivou záminkou a rozhořčení nad definitivním zákazem odletět (když předtím bylo 3 dny shromažďováno k odletu), rozhořčením, nad znemožněnou touhou moci znovu dobýt Československu titul mistra světa, byli někteří hráči vyprovokováni k projevům, které by za normálních okolností nikdy neučinili a které pochopitelně zamířily tam, odkud se tušilo, že přicházejí. A skutečně přicházely! Tehdy došlo v jedné malé restauraci k incidentu, který byl signálem k rozkazu zatknout celé národní mužstvo.“⁵¹ Modrý dále nezapomíná poznamenat, že v té době už nebyl členem reprezentace a incidentu ve Zlaté hospůdce vůbec nebyl přítomen, přesto byl o necelé dva týdny později zatčen také.

49 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 127.

50 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 128.

51 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 128.

Zajímavá pak je závěrečná část dopisu, kde Bohumil Modrý opět vyjadřuje svá podezření a přesvědčení, že byl celý proces předem naplánován. „Tato okolnost a způsob, jakým byl proces veden (tajně a se zjevným cílem!) vzkřísil ve mně znovu podezření, které se změnilo po rozsudku v naprosto jisté přesvědčení, že jsme museli být zavřeni a to proto, abychom nemohli úspěšně reprezentovat!! Úspěch hockeyového mužstva byl solí v očích živilům, které byly vlasti nepřátelské, a proto jsme museli být „osoleni“. Toto přesvědčení jsem také sdělil ihned po rozsudku svým odsouzeným spoluhráčům. Jakákoliv obrana byla za tehdejších okolností vyloučena. Soud, zřejmě na pokyn (a to mohu podepřít důkazy) „neuvěřil a nabyl přesvědčení o vině,“ ačkoliv se žádný z odsouzených k zločinu velezrady nepřiznal a také přiznat nemohl. Proč bylo přelíčení tajné?! Proč byli odsouzení dáni do přísné izolace?! Proč se veřejnost neměla dovědět pravdu o hráčích, s kterými tolik sympatizovala a kteří tak úspěšně náš národ reprezentovali?“ Nezbylo než čekat a doba jasně ukázala, že moje přesvědčení odpovídalo pravdě. Odhalení a proces s R. Slánským jsou důkazem. Proto se dnes, kdy po téměř čtyřletém věznění se mi dostává teprve příležitost, a kdy jsem přesvědčen, že právní stav v republice nabývá zákonitostí dané mu ústavou a zákony – proto se dnes po stručném vylíčení celého případu, obracím na Vás, abyste ve své spravedlnosti a moudrosti věc posoudil a dal příkaz k našemu okamžitému propuštění, vrátil nás tak našim rodičům, vrátil nám naši čest a umožnil nám radostnou a plodnou práci pro republiku.“⁵²

Odpovědi ani propuštění se tehdy ovšem Modrý nedočkal. Bohužel se jedná o jediné jeho svědectví z dané doby, nejspíš už se tedy nedozvíme, kterým směrem Modrého obvinění směřovala a nakolik byl s pozadím případu obeznámen. Můžeme pouze spekulovat, proč se dle těchto řádků snažila komunistická strana zbavit nepohodlného národního týmu, který měl u československého obyvatelstva vysokou oblibu. Objevovaly se také hlasy o tom, že bylo potřeba úspěšný tým odstranit, aby nic nebránilo nástupu sovětských hokejistů na pomyslný světový trůn.

Ať už to bylo jakkoliv, při těchto vyřčených podezřeních se můžeme domnívat, proč byl zatčen také přímo Bohumil Modrý. Jako vysokoškolsky vzdělaný sportovec si všímal podezřelých souvislostí okolo týmu a nebál se na ně otevřeně upozornit, což se mu posléze stalo osudným. Není divu, že režim potřeboval podobně populární a

52 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 129.

inteligentní osobnost zdiskreditovat.

2. Dobový mediální obraz Bohumila Modrého

V této části práce se za pomoci kvantitativní analýzy dobových periodik zaměřím na to, jak o Bohumilu Modrém referovala tehdejší média. Konkrétními zkoumanými periodiky budou deníky *Rudé právo*, následně *Mladá fronta* a na závěr *Československý sport*, který sice začal vycházet až v době, kdy byl Modrý uvězněn, nicméně vzhledem ke svému charakteru ryze sportovního periodika nabídl jiný pohled na danou problematiku.

Zkoumat budu předem vytyčená období. Nejprve se zaměřím na období referující o úspěších národního týmu, jehož součástí Modrý byl. Konkrétně půjde o období v průběhu mistrovství světa 1947, olympijských her 1948 a mistrovství světa 1949, což je doba svázaná s největšími úspěchy tehdejšího československého hokeje. Poté již přijdou na řadu temnější období, tedy Modrého zatčení spolu s tehdejším národním týmem v březnu roku 1950, soudní přelíčení v říjnu 1950, jejich propuštění v roce 1955 a smrt Bohumila Modrého v roce 1963. Na závěr se podívám také na dobu rehabilitace hokejistů v červenci 1968.

Cílem mé analýzy bude sledovat, jak se mění četnost výskytu jména Bohumila Modrého v tehdejší denním tisku, a zároveň jeho dobový mediální obraz. V případě této osobnosti totiž došlo k velkému společenskému posunu, z uznávaného sportovce se rázem stal vězněm odsouzeným za velezradu. Ve výzkumu se pokusíme ukázat, jak na tento posun reagoval periodický tisk. Součástí této části práce bude také komparace jednotlivých obrazů podaných různými médii.

2.1 *Rudé právo*

Rudé právo bylo deníkem, který začal na území Československa vycházet v meziválečném období. Pro toto období bylo typické, že byly deníky prostředkem a výrazem politické komunikace, v tomto případě šlo deník komunistický.⁵³ Poprvé vyšlo 21. září 1920, tehdy ještě jako ústřední orgán levicové sociální demokracie, nicméně v květnu 1921 se stalo ústředním orgánem komunistické strany.⁵⁴ Během válečného období vycházelo *Rudé právo* ilegálně, což platilo až do konce druhé světové války. Po

53 BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. s. 159.

54 BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. s. 169.

válce opět začalo vycházet legální cestou a v roce 1947 dosahovalo průměrného nákladu 500 000 výtisků.⁵⁵

Největší rozmach zaznamenal tento deník vzhledem ke své povaze pochopitelně v období komunismu, kdy jeho náklad postupně stoupal. Jednou z jeho typických vlastností bylo určování hlavního ideologického a interpretačního směru v československých médiích, čehož se musela tehdejší periodika držet.⁵⁶ Jako takové pro nás bude *Rudé právo* důležité hlavně v tom pohledu, že můžeme sledovat, zda nám nabídnou ostatní sledovaná periodika podobný pohled na Bohumila Modrého, nebo nebudou tolik zkreslena komunistickou propagandou, jako se dá od *Rudého práva* očekávat.

Po pádu režimu vycházelo Rudé právo v Československu a později v České republice i nadále, přestože byl zmenšen prostor v názvu pro slovo „Rudé“ a nakonec došlo k úplnému vypuštění této části názvu. Od roku 1995 tak v České republice vychází tento deník pod názvem *Právo*.⁵⁷

2.1.1 Rudé právo o mistrovství světa 1947

Prvním obdobím, které budu v této části práce sledovat, je období mistrovství světa v ledním hokeji v roce 1947. To probíhalo v Praze od 15. do 23. února 1947. Během něj budeme zkoumat tehdejší obraz Bohumila Modrého, který byl prvním brankářem týmu. Světový šampionát se konal v Praze, lze tedy očekávat velmi dobré pokrytí turnaje dobovým tiskem.

Svou analýzu začnu 14. února, kdy se konalo oficiální zahájení mistrovství. V ten den deník *Rudé právo* přináší informace o turnaji a účastnících se mužstvech, přičemž se turnaji věnuje velmi důsledně. Přináší mimo jiné předpověď, které týmy budou patřit mezi hlavní favority – Československo, Švédsko a Spojené státy.⁵⁸ Mnohem zajímavější je však pro nás následující vydání, v němž je nejen představena sestava československého národního týmu, ale inženýru Bohumilu Modrému je zde věnován samostatný text, jakýsi profil.

„Bóža Modrý. Kdo by jej neznal. Brankář našeho národního mužstva, jedna z

55 BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. s. 233.

56 KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, s. 214.

57 KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, s. 258.

58 Před prvými boji o titul. *Rudé právo*. 14.2.1947, roč. 27, čís. 38, s. 4.

největších opor obrany. Nedělá zbytečnou paniku, nedovede se, alespoň navenek, ani trochu rozčítit, a když už nějakou tu branku dostane, zdá se vám, že je mu to jedno. Kdo ale Bóžu Modrého zná, ví, že když už se to nešťestí stane, je náš brankář tím nejnešťastnějším člověkem na kluzišti. Přejeme si a s námi jistě celá naše sportovní veřejnost, aby v nastávajících dnech měl brankář našeho národního týmu Bóža Modrý hodně malou příležitost býti nešťastníkem.⁵⁹

I na tom, že je Bohumilu Modrému jako jedinému hokejistovi takový profil věnován, můžeme ukázat, o jak velkou osobnost tehdejšího sportu se jednalo. V následujícím vydání se dozvídáme výsledek prvního zápasu s Rumunskem, který československý národní tým vyhrál 23:1, vzhledem k výsledku však hledáme zmínku o Modrém marně, neboť se činil především útok reprezentace, kterému je většina textu věnována.⁶⁰ Deník *Rudé právo* následně vychází 18. února, do té doby má však Československo stále odehraný pouze jeden zápas a žádné nové zmínky nenajdeme, tisk se zaměřuje na ostatní utkání. Následující vydání přináší informace o utkání s Rakouskem, zde však do branky nastoupil Modrého náhradník Jarkovský a opět zde tedy o sledovaném sportovci nenajdeme žádné zmínky. O den později, tedy 20. února, nacházíme v *Rudém právu* text o utkání s Polskem, které Československo ovládlo 12:0. O Bohumilu Modrém se dozvídáme pouze to, že: „Modrý neměl příležitost prokázat svou třídu.“⁶¹

Následující den zvládla Československá reprezentace zápas se Švýcarskem a v rozhodující bitvě se měla utkat se Švédskem. Tomu však předchází zápas s Belgií, který opět Československo zvládlo vysoko 24:0. V popisu utkání je veleben „Modrého pozoruhodný postřeh, kterým zajistil, že naše konto zůstalo čisté.“⁶² Z dnešního pohledu vypadá poněkud nezvykle, když sportovní strana začíná informací o tom, že se Švédsko v podstatě stalo mistry světa, neboť porazilo Československo 2:1. Bohumil Modrý je opět za svůj výkon veleben, je však připomenuta jedna jeho chyba, která stála mužstvo inkasovanou branku.⁶³ O dva dny později, 25. února, přichází velký obrat – Švédsko v posledním utkání překvapivě klopýtlo, zatímco Československo porazilo Spojené státy. Hrdinou utkání je zmiňován právě Bohumil Modrý, který předvedl řadu skvělých zákroků. Národní tým se tak stal světovými šampiony.⁶⁴ Tím pokrytí mistrovství světa

59 Bóža Modrý. *Rudé právo*. 15.2.1947, roč. 27, č. 39, s. 4.

60 První den skončil překvapením. *Rudé právo*. 16.2.1947, roč. 27, č. 40, s. 8.

61 Tucet branek Polákům. *Rudé právo*. 20.2.1947, roč. 27, č. 43, s. 4.

62 Dva tucty branek Belgičanům. *Rudé právo*. 22.2.1947, roč. 27, č. 45, s. 4.

63 Švédsko – nový mistr světa!. *Rudé právo*. 23.2.1947, roč. 27, č. 46, s. 8.

64 Československo mistrem světa a Evropy 1947. *Rudé právo*. 25.2.1947, roč. 27, č. 47, s. 4.

končí, Modrého jméno už dále nenalezneme. Přesuneme se tedy o rok dál, na olympijské hry ve Svatém Mořici v roce 1948, kde se hokejový turnaj konal od 30. ledna do 8. února.

2.1.2 Rudé právo o olympijském turnaji ve Svatém Mořici 1948

Zaměříme se opět na informace, v nichž padne jméno Bohumila Modrého, abychom z těchto střípků skládali jeho mediální obraz. Ze Svatého Mořice zajišťoval původní zpravodajství redaktor *Rudého práva* Václav Švadlena. Poprvé najdeme zmínky o Modrém ve vydání z 1. února, kde nalezneme informace o utkání, v němž Československo porazilo Švédsko 6:3. Bohumil Modrý se v utkání vyznamenal a předvedl spolehlivý výkon, najdeme však z dnešního hlediska poněkud úsměvnou zmínku. „Má sice, stejně jako proti Itálii, 2 branky na svědomí, ale byl úplně oslněn sluncem a neviděl.“⁶⁵

Následující utkání Československo vyhrálo 11:4, nicméně tentokrát je Bohumil Modrý za svůj výkon redaktorem Švadlenou v odstavci s mezititulkem *Modrý je problém* kritizován. „Již v zápasech s Itálií a Švédskem podal Modrý v brance zvláštní výkon. Proti Angličanům měl sice několik pěkných zákroků, ale neuspokojil. Jednu branku mohl krýt a druhá padla, když byl vyloučen.“⁶⁶

Do dalších dvou zápasů nastoupil místo Modrého Jarkovský, další zmínku o Bohumilu Modrém tak nalezneme až ve vydání 7. února po utkání s Kanadou. V něm Československo remizovalo 0:0 a brankář Modrý je naopak veleben za skvělé zákroky, které předváděl. Kromě zmínek v textu mu je věnován i samostatný odstavec: „Inž. Modrý v brance ČSR mile překvapil. Svým klidem a postřehem při zápase s Kanadou má značný podíl na tom, že jsme neobdrželi od skvělého soupeře ani branku.“⁶⁷ Také proti Švýcarsku o den později předvedl Modrý dle *Rudého práva* skvělý výkon.⁶⁸ V závěrečném utkání pak byl Modrý opět jedním z hlavních hrdinů týmu, kdy je v textu hned několikrát vypíchnuto, že skvělým zákrokem zabránil inkasování. Přesto se Československo vrací ze Svatého Mořice se stříbrem, neboť měla Kanada lepší skóre.⁶⁹

65 ŠVADLENA Václav. Švédský „účet“ za mistrovství světa vyrovnán. *Rudé právo*. 1.2.1948, roč. 28, č. 27, s. 8.

66 ŠVADLENA Václav. Dnes naši hokejisté odpočívají. *Rudé právo*. 3.2.1948, roč. 28, č. 28, s. 4.

67 ŠVADLENA Václav. Ani Kanada neporazila loňské mistry světa. *Rudé právo*. 7.2.1948, roč. 28, č. 32, s. 4.

68 ŠVADLENA Václav. Naši hokejisté nejlepší zatím v Evropě. *Rudé právo*. 8.2.1948, roč. 28, č. 33, s. 8.

69 ŠVADLENA Václav. Naši hokejisté se vrací se „stříbrnou“. *Rudé právo*. 10.2.1948, roč. 28, č. 34, s. 6.

V textu o návratu hokejistů do Československa už zmínky o Bohumilu Modrém nenajdeme, vyzdvihován je zejména Vladimír Zábrodský, který se stal nejlepším hráčem turnaje. Následují citace několika hokejistů, mezi nimiž však bohužel Modrého nenalezneme.⁷⁰ Tím referování *Rudého práva* o olympijském turnaji končí.

2.1.3 Rudé právo o mistrovství světa 1949

Po tomto období se přesuneme na mistrovství světa ve Stockholmu v roce 1949, které se konalo od 12. do 20. února 1949. Československé mužstvo dorazilo do místa konání 9. února ráno, od tohoto dne tedy začneme *Rudé právo* sledovat. V prvních dnech referuje deník o turnaji spíše obecně, například o náladě a očekáváních ve Švédsku. První zmínku konkrétně o Bohumilu Modrém tak nalezneme až ve vydání 15. února, v němž jsou shrnuta utkání se Švédskem a Finskem. Tentokrát je ale Modrý zmíněn pouze jako člen sestavy, další informace o něm nedostáváme. Do druhého ze zmíněných zápasů navíc naskočil jeho náhradník Jirka.⁷¹

To po zápase s Kanadou, o němž *Rudé právo* informuje 16. února, už je Bohumil Modrý opět líčen jako jeden z hlavních hrdinů skvělého úspěchu, kdy Československo přehrálo hokejovou velmoc 3:2. V textu je zmíněno hned několik jeho vynikajících zákroků a v závěru je zmíněno, že „Modrý patřil mezi nejlepší hráče“.⁷² Následující den porazilo Československo také Rakousko, za tento výkon je však tým kritizován. Není tomu tak však v případě Bohumila Modrého. „Obrana, kromě Ing. Modrého, podala celkem matný výkon.“⁷³ Skvěle si vedl také proti Švýcarsku, kdy Československo zvítězilo 8:1, a *Rudé právo* píše: „Naši hráči, jimž prospěl čtvrtěční odpočinek, měli hlavní oporu v brankáři Ing. Modrém a v obránci Trousílkovi.“⁷⁴ Ani z porážky se Spojenými státy není redaktory nikterak viněn: „Brankář Ing. Modrý nemá viny ani na jedné z obou branek a v mnoha případech v poslední chvíli často již se štěstím zachránil.“⁷⁵

O tom, že se brankáři, který měl za případnou zlatou medaili slíbené povolení k angažmá v Kanadě, dařilo, svědčí také text z vydání 22. února, v němž je popisován poslední zápas na mistrovství světa proti Švédsku. Ten Československo vyhrálo 3:0 a

70 ŠVADLENA Václav. Olympionici již doma ze Sv. Mořice. *Rudé právo*. 11.2.1948, roč. 28, č. 35, s. 4.

71 Československo postupuje do finálové skupiny. *Rudé právo*. 15.2.1949, roč. 29, č. 38, s. 4.

72 ČSR po skvělém výkonu poráží Kanadu. *Rudé právo*. 16.2.1949, roč. 29, č. 39, s. 4.

73 Po Kanadě jsme porazili i Rakušany. *Rudé právo*. 17.2.1949, roč. 29, č. 40, s. 6.

74 Utkání ČSR-USA rozhodne o mistru Světa?. *Rudé právo*. 19.2.1949, roč. 29, č. 42, s. 6.

75 Tři kandidáti na titul mistra světa. *Rudé právo*. 20.2.1949, roč. 29, č. 43, s. 8.

zajistilo si světové prvenství. *Rudé právo* píše: „Hlavní zásluhu na našem vítězství mají Modrý, Trousílek a Konopásek, kteří byli našimi nejlepšími hráči.“⁷⁶

Následující vydání přináší zpravodajství z uvítání reprezentačního týmu zpět v Československu. Zaplňuje většinu stránky věnované sportu, mimo jiné zde nalezneme například projev ministra informací a osvěty Václava Kopeckého a informace o cestě, kterou se hokejisté postupně dostávali do Prahy a byli bouřlivě vítáni v jednotlivých vesnicích. Dozvídáme se například, že to byl právě Bohumil Modrý, kdo při vystupování v Praze nesl v rukou pohár pro mistry světa. *Rudé právo* pak nabízí také citaci, která sice působí poněkud úsměvně, ale je také jedinou, kterou ve sledovaných obdobích v tomto periodiku můžeme najít: „Jsem spokojen, dobře jsem si zahrál.“⁷⁷ Poslední zmínku o Bohumilu Modrém ve sledovaném období pak nalezneme 24. února, kdy už je sice mistrovství světa ukončeno, nicméně dochází ke statistickému bilancování. Je zde připomenuto, že právě Modrý byl z tehdejšího kádru hráčem, který měl na kontě nejvíce startů za národní tým, tehdy konkrétně 76, což bylo o 26 více, než druhý Vladimír Zábrodský.⁷⁸

O Bohumilu Modrém tak z této doby víme, že byl nejzkušenějším hráčem týmu a také jednou z jeho hlavních hvězd. Hned několikrát byl hodnocen jako nejlepší hráč utkání, v textech o něm prakticky vždy najdeme zmínku v souvislosti s vynikajícími zákroky a během návratu ze Švédska má tu čest nést pohár pro mistry světa. Vzhledem k velkým úspěchům československého hokejového týmu navíc patřily informace o hokeji mezi ty, které na sportovní stránce *Rudého práva* dostávaly největší prostor. Modrý tak byl mediálně velmi dobře známou osobností.

2.1.4 Rudé právo o Bohumilu Modrém po jeho zatčení

Nyní se podívejme, jak *Rudé právo* informovalo o událostech kolem zrušení cesty československé hokejové reprezentace na mistrovství světa. Ještě v sobotu 11. března vychází na čtvrté straně nominace národního týmu, stejně jako zpráva o schůzi hokejistů s úderníky, kteří jim byli před odletem do Londýna přát štěstí.⁷⁹ Tehdy ještě nikde nenajdeme ani náznak toho, že by Československo na turnaji nemělo mít zastoupení. Zato v nedělním vydání už první informace prosakují na povrch. *Rudé*

76 Čechoslováci nejlepšími hockeyisty světa. *Rudé právo*. 22.2.1949, roč. 29, č. 44, s. 4.

77 Československý lid vítá mistry světa. *Rudé právo*. 23.2.1949, roč. 29, č. 45, s. 4.

78 102 branky V. Zábrodského. *Rudé právo*. 24.2.1949, roč. 29, č. 46, s. 4.

79 Večer čs. hokejistů a úderníků. *Rudé právo*. 11.3.1950, roč. 30, č. 60, s. 4. Digitalizovaný archiv Ústavu pro českou literaturu. Dostupné z: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1950/3/11/4.png>

právo sděluje, že reprezentace dosud neodletěla, neboť nebyla rozhlasovým reportérům udělena víza. Je připomenuto, že na každé podobné dosavadní zahraniční akci mělo Československo své novináře, není tedy důvod, aby země byla odkázána na zahraniční zpravodaje. Zároveň se připomíná značná snaha příslušných činitelů, kteří intervenují ve snaze o zajištění víz. Vše je navíc poměrně zamotané – hovoří se o tom, že britské velvyslanectví mělo ještě před odletem oznámit, že jsou víza k dispozici, nicméně později zase přichází s informací, že žádná víza nevydalo. Jedno je však jasné, za zřetelného viníka je označena britská strana.⁸⁰

Zvláště působí zejména informace z úterního vydání, tedy 14. března. Zatímco již byla československá hokejová reprezentace pozatýkána a vyslýchána, přichází plátek s vysvětlením, že mužstvo do Londýna definitivně nepoletí. To, že je chyba zcela na straně zahraničních činitelů, je podloženo dalšími fakty: „Tak již ve čtvrtek minulého týdne přinesl švédský tisk zprávu o tom, že se ČSR nezúčastní mistrovství světa. V době, kdy čs. mužstvo bylo v posledních nejpilnějších přípravách, věděli už ve Švédsku, že se Československo mistrovství nezúčastní.“⁸¹ Toto tvrzení je podepřeno tím, že předseda mezinárodní hokejové ligy žádal poté, co mužstvo neodcestovalo na turnaj, o zaslání putovního poháru pro vítěze mistrovství. Povšimnout si můžeme zejména toho, že je Československo jednoznačně líčeno jako oběť zahraničních machinací, jak se zbavit silného týmu. Úzávěrka tohoto vydání proběhla zhruba v době, kdy byli hráči ve Zlaté hospůdce pozatýkáni. O tom se ovšem nic nedozvíme ani v následujícím dni. Místo toho vychází text *Odmítnutí jedné provokace* autora *Kamila Wintera*, kde odsuzuje jednání kapitalistických mocností. Vše je stále prezentováno jako jasná provokace britské strany, která chtěla rozhodovat, kdo do Londýna odletí a kdo ne. Článek pak končí následujícím odstavcem: „O nic chudší naopak nebude náš sport a naše veřejnost. Naopak. Jsme bohatší, než kdybychom si přivezli od imperialistických kšeftařů ještě další poháry. Neboť uhájili jsme svou sportovní čest, čest našich národů. A to ani sebelepšími výkony pod patronátem imperialistických štváčů uhájít nemůžeme.“⁸² Opět tedy vidíme dobovou propagandu v praxi, která ve výsledku v podstatě oslavuje

80 ČTK. Čs. hockeyisté dosud do Londýna neodletěli. *Rudé právo*. 12.3.1950, roč. 30, č. 61, s. 8. Digitalizovaný archiv Ústavu pro českou literaturu. Dostupné z: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1950/3/12/8.png>

81 Československým hokejistům znemožněna účast na mistrovství světa v Londýně. *Rudé právo*. 14.3.1950, roč. 30, č. 62, s. 4. Digitalizovaný archiv Ústavu pro českou literaturu. Dostupné z: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1950/3/14/4.png>

82 WINTER Kamil. Odmítnutí jedné provokace. *Rudé právo*. 15.3.1950, roč. 30, č. 63, s. 4. Digitalizovaný archiv Ústavu pro českou literaturu. Dostupné z: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1950/3/15/4.png>

rozhodnutí na turnaj neodcestovat.

V dalších dnech sice *Rudé právo* o mistrovství světa informuje, ovšem například v té formě, že poukazuje na nízké návštěvy a to, že za ně může neúčast československého mužstva. O osudu hokejistů se nedozvídáme vůbec nic. Přesuňme se tedy kupředu. O celé kauze se velmi dlouho mlží, veřejnosti se žádných informací nedostává. Celá situace musela být jistě o to složitější pro příbuzné zatčených, když o zadržení svých blízkých věděli, zároveň však sledovali, jak se režimu dařilo případ ututlat. Stejně je tomu mimo jiné také v den, kdy byl zatčen i Bohumil Modrý, tedy 24. března. Zde vidíme důsledek toho, co zmiňují sami hráči ve svých různých výpovědích – ti, kdo hokejisty vyslyšali, ještě ani sami pořádně netušili, z čeho mají být reprezentanti a Bohumil Modrý obvinění. Proto nebylo v podstatě ani o čem informovat. Přesto působí takové zmizení mužstva jakéhokoliv veřejného povědomí velmi podivně. Tímto způsobem se *Rudé právo* mlží po celý zbytek března.

Během dubna sice najdeme v *Rudém právu* spoustu zpráv o přípravách oslav 1. máje, ze sportovních zpráv už ovšem hokej zcela vymizel, neboť skončila zimní sezóna, a tisk tak stále nijak nevysvětluje zmizení členů národního týmu, kteří mezitím stále čelí výslechům a zůstávají za zdmi vězení. V průběhu celého měsíce jim není věnován ani jeden článek. Podobným způsobem *Rudé právo* celou kauzu ignoruje také nadále, za celý červen se neobjevuje jediná zpráva. Postupně se tedy přesuneme k dalšímu sledovanému období, na nějž se v práci hodlám zaměřit. Tím je časový soubor kolem soudního procesu s Bohumilem Modrým a ostatními, který proběhl v říjnu.

V knize *Stanislav Konopásek: Hráč, který přežil* se dozvídáme, že během soudního líčení s „protistátní skupinou Modrý a spol.“ byl v soudní síni přítomen redaktor *Rudého práva* Václav Švadlena, tedy stejný sportovní redaktor, který byl s týmem na olympiádě ve Svatém Mořici.⁸³ Proto se nyní zaměříme na to, zda nějaké informace tento plátek také publikoval. V knize *Ztracená léta* totiž pro změnu nacházíme zmínku o tom, že nejen, že rozsudek nebyl vyhlášen veřejně, neobjevila se o něm dokonce ani řádka v tehdejších československých periodících.⁸⁴ Tuto tezi se nyní tedy pokusíme ověřit průzkumem v *Rudém právu*.

Šestého října, tedy v den, kdy přelíčení začalo, bychom jakoukoliv poznámku o

83 LUKŠŮ, David, Aleš PALÁN a Stanislav KONOPÁSEK. *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha: Česká televize, 2007. Edice České televize. s. 159.

84 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 100.

této kauze hledali marně. Stejně tak následující vydání žádné informace nepřináší. Sedmého října byl zároveň u soudu vynesena rozsudek, přesto o něm *Rudé právo* 8. října mlčí, přestože měl být v soudní síni přítomen jeho redaktor. I kdyby z jakéhokoliv důvodu nestíhala zpráva o odsouzení československé hokejové reprezentace přijít do redakce před uzávěrkou, jistě by musela vyjít v následujícím vydání, které vyšlo 10. října. Přesto se veřejnosti vůbec žádných informací nedostává, což platí stále od jejich zatčení. Ve stejném duchu pokračuje informační vakuum také v dalších dnech. Zatímco tak pomalu začíná zimní hokejové sezona, *Rudé právo* stále mlčí o tom, že byl československý reprezentační tým zatčen a v tuto dobu již také odsouzen ze velezradu. Přitom jak vidíme na jiných případech, informace o případech souvisejících s velezradou se mnohdy objevují na titulní straně. Zvláště pak vyznívá krátká zpráva z vydání 24. října, kde je oznámeno, že se odehraje utkání, v němž budou vybráni budoucí českoslovenští hokejoví reprezentanti.⁸⁵ O tom, proč je potřeba vybírat zcela nové národní mužstvo, ovšem znovu nepadá jediná zmínka.

Takto se dostáváme bez jakýchkoliv informací až k datu, kdy se konal odvolací soud s hokejisty. Ten proběhl 22. prosince 1950. V den konání tohoto řízení nenajdeme v *Rudém právu* opět ani jednu řádku o tom, že by měl nějaký prosed s reprezentačním mužstvem a tedy i s Bohumilem Modrým proběhnout. Stejně tak o něm ani v následujících dnech nepublikuje sledované periodikum jediný text. Při pohledu na publikované články se není příliš čemu divit, konec roku je věnován spíše tématům, jako růst sportovního hnutí v Československu.⁸⁶ K takovému textu se zkrátka dobové propagandě nemůže hodit oznámení o velezradě a zatčení kdysi tak oblíbeného mužstva.

Ani ve zbývajícím týdnu před koncem kalendářního roku 1950 nenajdeme o hokejistech jedinou informaci. Pokud se tedy ohlédneme, *Rudé právo* od zrušeného odletu na mistrovství světa zcela přestalo o hokejové reprezentaci informovat. O tom, že bylo mužstvo zatčeno, se zde nedozvídáme, jméno Bohumila Modrého ve sledovaném období ani jednou nepadlo. Tímto zároveň můžeme potvrdit tvrzení z knihy *Ztracená léta*, a tedy to, že o nich dobová média zcela přestala referovat. Po uvězněných hokejistech jako by se slehla zem. Nezbývá než se pozastavit nad tím, že přestože mělo

85 ČTK. Hokejisté na pražském zimním stadionu. *Rudé právo*. 24.10.1950, roč. 30, č. 252, s. 6.

Digitalizovaný archiv Ústavu pro českou literaturu. Dostupné z: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1950/10/24/6.png>

86 Jak rostlo a mohutnělo naše sportovní hnutí. *Rudé právo*. 24.12.1950, roč. 30, č. 304, s. 8.

Digitalizovaný archiv Ústavu pro českou literaturu. Dostupné z: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1950/12/24/8.png>

Rudé právo svého redaktora přímo v soudní síni, nevěnuje se průběhu soudu ani jedinou řádkou. Můžeme se pouze domýšlet, že pro to existovalo nařízení z vyšších míst, kdyby se o totiž deník o kauzu vůbec nezajímal, jistě by na přelíčení svého redaktora neposílal.

V dalším roce se československý národní tým hokejového mistrovství světa opět nezúčastnil, ani v tomto období tedy nemůžeme najít žádnou zmínku o předchozím reprezentačním mužstvu a jeho úspěších. Postupme k dalším vytyčeným obdobím výzkumu.

Začátkem roku 1955 byli hokejisté postupně propouštěni. Bylo tomu od ledna, kdy nacházíme v jednotlivých zdrojích například zmínky o propuštění Augustina Bubníka či Vladimíra Kobranova, až do března, kdy byl jako poslední propuštěn Stanislav Konopásek. Přesné datum propuštění Bohumila Modrého bohužel dohledat nemůžeme, zkoumané období bude tedy od 20. ledna, kdy byl propuštěn Vladimír Kobranov⁸⁷ až do konce března, kdy se dočkal Stanislav Konopásek⁸⁸, neboť právě někdy v tomto zkoumaném souboru měl být propuštěn Bohumil Modrý. Opět se zaměříme na jakoukoliv zmínku o něm, pokud zde takovou nalezneme.

Také v tomto souboru ovšem hledáme bohužel marně. *Rudé právo* tak nejen vůbec neinformovalo o zatčení celého týmu, ale nenajdeme zde ani zmínku také o jejich propuštění. To koneckonců odpovídá také informacím, které vyčteme i publikace *Malá encyklopedie ledního hokeje* vydané za komunismu v roce 1986, o níž jsem se již v této práci zmiňoval. Léta, která následovala mezi zatčením a propuštěním, jsou z historie zkrátka zcela vymazána. *Rudé právo* nám tedy v tomto případě o Modrého dobovém mediálním nic neprozrazuje. Můžeme se pouze domnívat, že jako propuštěný vězeň, ovšem stále ještě nerehabilitovaný, neměl ve společnosti zrovna nejlepší status.

Nyní se zaměříme na období úmrtí Bohumila Modrého. Jak jsme si na příkladu *Rudého práva* ukázali, dříve byl oblíbeným sportovcem, nicméně po zatčení o něm tento deník zcela přestal referovat a veřejnost o něm ztratila přehled. Modrý nakonec 21. července 1963 umírá a otázkou, na kterou se nyní pokusíme zodpovědět, je, zda se alespoň v tuto dobu najde v *Rudém právu* alespoň zmínka o něm.

Den po jeho smrti nenajdeme o Bohumilu Modrém v deníku ani jednu řádku. Zcela stejně je tomu také v následujících vydáních. Není příliš těžké se domýšlet, z jakého důvodu o něm *Rudé právo* i nadále mlčí. Přestože byl svého času velkou

87 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 131.

88 LUKŠŮ, David, Aleš PALÁN a Stanislav KONOPÁSEK. *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha: Česká televize, 2007. Edice České televize. s. 182.

sportovní osobností, v roce 1950 byl odsouzen za velezradu. I když byl v roce 1955 propuštěn na svobodu, spolu s ostatními uvězněnými hokejisty měl i nadále status trestaného zločince a není tedy divu, že o takovéto osobě právě deník formátu *Rudého práva* vůbec neinformuje. Zadoštiučinění v podobě zproštění viny v plném rozsahu se všichni odsouzení v tomto procesu dočkali až v roce 1968, tedy pět let po smrti Bohumila Modrého. Právě toto období tak bude posledním, které budeme v deníku *Rudé právo* zkoumat a zjišťovat, zda najdeme o Bohumilu Modrém nějaké informace.

Stížnost o porušení zákona byla presidiu Nejvyššího soudu adresována 24. června 1968.⁸⁹ Projednáván byl 30. července téhož roku na neveřejném zasedání.⁹⁰ Zde se tedy zaměříme na to, zda byla informace, že byli hokejisté svých obvinění plně zproštěni, také publikována.

Ve vydání v den projednávání žádnou zmínku nenajdeme. O zrušení trestu však nenalezneme ani řádku také další den, tedy 31. července. Zcela stejně, jako v předchozích sledovaných obdobích, *Rudé právo* o rehabilitaci údajné protistátní skupiny mlčí. Stejně tak můžeme marně hledat jakoukoliv zmínku až do 21. srpna, kdy došlo k vpádu vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Po této události by bylo nejspíš velmi naivní pokračovat v hledání informací o Bohumilu Modrém, když je deník nepublikoval v období před vpádem.

Nezbývá tedy než konstatovat, že stejně, jako pokrytí celé kauzy okolo údajné velezrady Bohumila Modrého a spol. v podání *Rudého práva* začalo, tak také končí. Ve sledovaných obdobích o Modrého zatčení, propuštění, úmrtí nebo rehabilitaci nenalezneme ani jedinou zmínku. Jediné informace, které o něm máme, jsou tak z doby, kdy ještě patřil k národnímu hokejovému mužstvu a byl součástí mistrovského týmu. Více nám však *Rudé právo* o jeho osudu neodhalilo. Nyní se zaměříme také na dvojici dalších deníků, na jejichž příkladu se přesvědčíme, zda také ty o celé kauze podobným způsobem mlčely.

2.2 Mladá fronta

Mladá fronta byla jedním z nových deníků, které začaly vycházet v květnu po druhé světové válce, tedy v roce 1945. Tehdy vycházela v denním nákladu 80 tisíc

89 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 100.

90 ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. s. 135.

výtisků.⁹¹ Vydávána byla během komunistického období Československým svazem mládeže ve stejnojmenném vydavatelství, které mělo pod sebou také řadu časopisů zaměřených zejména na mladé čtenáře. *Mladá fronta* byla v padesátých letech jedním z mála deníků, které dokázaly zvyšovat svůj objem nákladu, přestože byl tehdy papír na příděl.⁹²

Deník vycházel po celou dobu komunistického režimu a patřil mezi nejčtenější denní periodický tisk. Po převratu prošla *Mladá fronta* privatizací a v roce 1990 došlo k přejmenování. Od té doby nese do současnosti tento plátek název *Mladá fronta Dnes*.⁹³ Je součástí mediální skupiny MAFRA.

Na příkladu *Mladé fronty* se pokusíme zkoumat osud Bohumila Modrého také z jiného pohledu, než pouze toho, který nabízí komunistickou stranou vydávané *Rudé právo*. Cílem zkoumání je ukázat, zda nabídne tento plátek jiné množství informací, případně zda se budou od těch, které nám nabídlo *Rudé právo*, nějak lišit. Konkrétně se pak zaměřím na informační vakuum, které nastává o Bohumilu Modrém a dalších zatčených hokejstech v roce 1950. Zůstává otázkou, zda také *Mladá fronta* bude o celé události zcela mlčet.

2.2.1 Mladá fronta o mistrovství světa 1947

Také sledování zmínek o Bohumilu Modrém v *Mladé frontě* začneme během mistrovství světa v ledním hokeji v roce 1947. Ještě před startem samotného turnaje najdeme ve vydání ze 14. února hlasy hráčů a dalších aktérů před samotným šampionátem, kde je vyjádření Bohumila Modrého velmi stručné: „Postavil bych jinak druhý útok.“⁹⁴ O den později pak *Mladá fronta* přináší profily jednotlivých reprezentantů. Ten Modrého zní následovně: „Ing. Bohumil Modrý je odchovancem LTC Praha, do kterého vstoupil před 12 lety. Vytvořil moderní naši brankářskou školu a patří mezi nejoblíbenější české sportovce. Je mu 29 roků, je inženýrem, otcem dvou dcerušek.“⁹⁵

Tento profil je pro nás zajímavý, neboť zde jasně padá i fakt, že byl Bohumil Modrý jedním z nejoblíbenějších sportovců v tehdejší Československu. V

91 BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. s. 233.

92 BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. s. 60.

93 KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, s. 214.

94 Co říká o sestavě Buckna a jiní. *Mladá fronta*. 14.2.1947, roč. 3, č. 38, s. 8.

95 Ing. Bohumil Modrý. *Mladá fronta*. 15.2.1947, roč. 3, č. 39, s. 8.

následujících dnech už najdeme na stránkách *Mladé fronty* informace o jednotlivých zápasech, které jsou v mnoha ohledech důkladnější, než v případě *Rudého práva*. V případě utkání s Rumunskem se však oba plátky shodují, kdy se v *Mladé frontě* dozvídáme: „*Modrý pak neměl vůbec příležitost ukázat svou třídu.*“⁹⁶ Do dalšího zápasu nenastoupil, další zmínku o Bohumilu Modrém tak nalezneme až 20. února, kde opět pomohl dobrým výkonem k vysoké výhře nad Polskem 12:0. Text opět konstatuje, že neměl příliš práce, nicméně šance, které si soupeř vytvořil, dokázal spolehlivě krýt.⁹⁷ Ten den mimochodem dostává utkání československé reprezentace prostor přímo na titulní straně, což se následně opakuje i o den později, kdy je o Modrém opět referováno v podobném duchu. Krom toho se podílel i na jedné vstřelené brance: „Třetí minuta: Trapp se dostává za naši obranu, Modrý mu padá k nohám, vyráží a puk dostává náš útok. Konopásek jede se Zábrodským, střílí nízký bekhend k tyčce – puk je v síti!“⁹⁸

Rovněž další zápas zvládlo Československo na jedničku, když přehrálo Belgii 24:0, text je tedy věnován především útočníkům a jejich brankám. Naopak vydání ze 23. února přináší informace o prohře se Švédskem 1:2. Zde jsou pro nás zajímavé zejména ohlasy, kde opět nalezneme Modrého komentář k utkání, dokonce hned na titulní straně, ovšem také tentokrát velmi stručný: „Správný výsledek měl být 1:1. Při prvé brance byli Švédové 8 m v ofsidu.“⁹⁹ Podobně jako *Rudé právo* považuje v tuto chvíli *Mladá fronta* šance na zlato za ztracené. O to větší obrat přichází v následujícím vydání. Švédové zaváhali, naopak Československo porazilo Spojené státy a stalo se poprvé v historii mistry světa. Šampionátu je ten den věnována celá titulní strana, krom toho pak zpravodajství nalezneme i na sportovní stránce. Mimo jiné se dozvídáme: „Modrý měl jeden ze svých velkých dnů.“¹⁰⁰ Ještě následující den se sice *Mladá fronta* věnuje rekapitulaci šampionátu, nikoliv však jednotlivým hráčům. Pro další mapování zmínek o Bohumilu Modrém se tak přesunme do dalšího sledovaného období, tedy na olympijské hry ve Svatém Mořici.

2.2.2 Mladá fronta o olympijském turnaji ve Svatém Mořici 1948

Zde na úvod nalezneme poněkud úsměvnou informaci z přípravy týmu na olympijský turnaj: „Ing. Modrý zaspal a přišel na trénink pozdě, načež mu hrozí mírná

96 BUREŠ Karel. ČSR zahájilo výkonem hodným dvouletky. *Mladá fronta*. 16.2.1947, roč. 3, č. 40, s. 10.

97 BUREŠ Karel. Rozehráváme se. *Mladá fronta*. 20.2.1947, roč. 3, č. 43, s. 1.

98 BUREŠ Karel. Bojovali jsme. *Mladá fronta*. 21.2.1947, roč. 3, č. 44, s. 1.

99 BUREŠ Karel. Prohráli jsme. *Mladá fronta*. 23.2.1947, roč. 3, č. 46, s. 1.

100 BUREŠ Karel. Čechoslováci bojovali. *Mladá fronta*. 25.2.1947, roč. 3, č. 47, s. 6.

pokutička.¹⁰¹ Přípravami na turnaj žije sportovní stránka také následující den, než samotná olympiáda konečně vypukne. První zápas Československo vyhrálo vysoko 22:3 a Modrý je opět chválen: „Modrý chytal spolehlivě a obdrženým brankám nemohl zabránit.“¹⁰² Po zápase se Švédskem o Modrém žádnou zajímavou zmínku nenalezneme, v reportáži o utkání s Anglií je pak řazen spolu se Zábrodským řazen mezi hlavní páteř týmu. *Mladé frontě* pak samozřejmě neuniká dnes už nevídaná situace, kdy byl Modrý jako brankář vyloučen.¹⁰³

Turnaj pokračuje, nicméně jak víme i z *Rudého práva*, do dalších utkání naskočil jeho náhradník Jarkovský. Modrý se tak vrátil až do utkání s Kanadou, v němž došlo na bezbrankovou remízu 0:0. Za svůj výkon a vychytané čisté konto je veleben. Po tomto zápase také nalezneme v *Mladé frontě* první delší citaci Bohumila Modrého: „Chytal jsem od první minuty s naprostým klidem a myslím, že mi to vyšlo. Horší to už bylo s našimi útočníky, kteří byli pečlivě střeženi.“¹⁰⁴ Následně porazilo Československo Švýcarsko 7:1 a zajistilo si titul evropských šampionů. Tisk opět chválí Modrého výkon: „V první řadě musíme se zmínit o velkém výkonu Modrého, který se zde v turnaji dostal do své nejlepší formy.“¹⁰⁵ Přesto končí československo po závěrečném utkání až druhé, neboť má horší skóre, než Kanada. I se stříbrnými medailemi bylo mužstvo následně bouřlivě vítáno, nicméně v tomto případě pak hledáme další zmínky o Bohumilu Modrém už marně.

2.2.3 Mladá fronta o mistrovství světa 1949

Posledním sledovaným obdobím z doby jeho úspěchů je mistrovství světa ve Stockholmu z roku 1949. Zpravodajství *Mladé fronty* začíná už příjezdem hokejistů do dějiště turnaje. Ve čtvrtek 1. února přináší hlasy některých reprezentantů před turnajem, přičemž Modrý je mezi nimi. Zatímco jiní podceňují slabší tým Kanady, on zůstává raději při zemi: „Kanaďané jsou vždy nebezpeční a o hokeji toho vědí více než kdokoli jiný!“¹⁰⁶ Modrý je pak líčen jako jeden z hlavních terčů fotoaparátů švédských novinářů, neboť je zde velmi oblíben.

Celý šampionát je pro nás zajímavý ještě z jednoho zvláštního důvodu. Jak totiž

101 BUREŠ Karel. Sportovci ve Svatém Mořici hubují na sněh. *Mladá fronta*. 28.1.1948, roč. 4, č. 23, s. 8.

102 BUREŠ Karel. Zbytečné tři branky. *Mladá fronta*. 31.1.1948, roč. 4, č. 26, s. 8.

103 BUREŠ Karel. Vítězství ve dvou třetinách. *Mladá fronta*. 3.2.1948, roč. 4, č. 28, s. 8.

104 BUREŠ Karel. Touše v síti nebyli, útočníci bránili. *Mladá fronta*. 7.2.1948, roč. 4, č. 32, s. 8.

105 BUREŠ Karel. Včera jsme je rozdrtili a dnes jim držíme palce. *Mladá fronta*. 8.2.1948, roč. 4, č. 33, s. 8.

106 ECKLUND Lars. Bláto vítá hokejisty. *Mladá fronta*. 10.2.1949, roč. 5, č. 34, s. 6.

najdeme v průběhu turnaje na stránkách *Mladé fronty* uvedeno, Bohumil Modrý pomáhal tomuto plátku pomocí telefonního zpravodajství předávat zprávy z dějiště. První takový příklad najdeme už následující den během příprav na turnaj, kde je nad článkem poprvé Modrý veden jako jeden z autorů.¹⁰⁷ Stejně to pak pokračuje také v průběhu šampionátu, kdy u některých textů figuruje jako zpravodaj.

Po prohře se Švédskem a výhře nad Finskem se Československo kvalifikovalo do finálového turnaje. V něm hned na úvod porazilo Kanadu, kdy je výkon Bohumila Modrého opět označen za skvělý. Krom toho nám přináší *Mladá fronta* citaci československého brankáře k první brance Kanady: „Za brankou stojící Kanad’an přihrál touš před naši branku, kde se odrazil od Bauerovy brusle a skončil v naší síti. Byla tedy branka Kanad’anů neregulérní.“¹⁰⁸ Na další zmínky o Modrém si následně musíme opět několik dní počkat, nalezneme je až ve vydání 19. února. Zde nacházíme informace o utkání se Švýcarskem, v němž se Modrý hned několikrát vyznamenal. Redaktoři vypichují: „Pět Švýcarů hraje proti třem našim. Přesto se ubráníme, Modrý hraje ve své nejlepší formě.“¹⁰⁹ Následuje porážka se Spojenými státy, po níž nalezneme samostatný komentář Bohumila Modrého *Proč jsme prohráli?*, který zde kompletně cituji v plném znění:

„To byla otázka, která nebyla zodpověděna reportáží ze Stockholmu, zaznamenávající chronologický sled událostí na ledě. Výsledek 0:2 lze rozložit na několik činitelů:“

„Po zkušenostech učiněných v utkání Švédsko – USA, jsme mohli hrát lépe takticky. Nedovedli jsme odpovědět na hru Američanů jejich taktikou, kterou jsme mohli udržet nejméně bezbrankový výsledek. Američané totiž nechali naše útočníky vyjíždět, ale ve zdánlivém zmatku dovedli vždy v pravý okamžik touš „vypíchnout“ a poslat cíhajícímu útočníkovi, který hned nasadil k rychlému úniku. Skutečnost, že Američané měli jistě lepší obranu než my, napovídá již mnoho. „

„Rozhodčí, jak Kanad’an Moore, tak i Švýcar Huber dbali úzkostlivěji pravidel o fair-play vůči nám než vůči zákrokům amerických hráčů. Svou diplomacií však dovedli vždy zasadit do rámce výkladu pravidel, takže skutečný poměr hráčského umění výsledek určitě nevyjadřuje. „

107 ECKLUND Lars a Bohumil Modrý. Čeká se na mráz. *Mladá fronta*. 11.2.1949, roč. 5, č. 35, s. 6.

108 ECKLUND Lars. Po prvé porážíme Kanadu na mistrovství. *Mladá fronta*. 16.2.1949, roč. 5, č. 39, s. 4.

109 ČSR – Švýcarsko 8:1. *Mladá fronta*. 19. 2. 1949, roč. 5, č. 42, s. 6.

„Z branek, které jsme vstřelili a které nebyly uznány, byla první určitě vstřelena naprosto regulérním způsobem: Náš útok byl v akci, která skončila brankou, a „vysoká hůl“ byla odpískána obránci Yourkewiczovi! Dopustil-li se některý z našich hráčů stejného přestupku, pak tedy až dávno po skončené akci. Druhá naše branka byla jen částečně sporná: V. Zábrodský vstřelil ze vzduchu touš do sítě, nezdvihl při tom však hůl nad ramena, jak pravidla zakazují, ale rozhodčí ihned použili pravidla jiného: že totiž v blízkosti protihráče nesmí být hůl zvednuta ani do této výše... V okamžiku vstřelení branky nebyl však u Zábrodského nikdo z protihráčů ve vzdálenosti, která by odůvodňovala nebezpečnost Zábrodského počínání.“

„Po dvou neuznaných brankách a naopak jedné (celkem po zbytečné taktické chybě obrany) obdržené brance dostala i duševní rovnováha našeho mužstva trhliny. Ani při nejlepší vůli nedařily se útočníkům akce. Nepodlehli depresi, ale ztráceli potřebný klid. Zajímavé bylo, že Američané podléhali stejnému stavu, ač vedli o branku...“

„K rozhodujícímu utkání se Švédy však nastupujeme opět vyrovnání. Víme, co je v sázce a známe svou povinnost. Nastupujeme s vírou ve vítězství, i když cítíme, že síla našeho letošního mužstva se nevyrovnává naší formě z minulých let. S tím větším úsilím budeme bojovat.“

Ing. Bohumil Modrý¹¹⁰

Bohumil Modrý tak přispíval v průběhu šampionátu do *Mladé fronty* také rozsáhlejším publicistickým textem, což je něco, co opět začínáme pozorovat také v současnosti. Na stránkách některých deníků nalezneme při takových příležitostech zápisníky jednotlivých hráčů, o to zajímavější je, že právě Modrý takto publikoval v denním tisku už v roce 1949. Pro čtenáře je podobný text zajímavý, neboť přináší přímý pohled aktéra na události, které jinak komentují pouze novináři. V hned následujícím vydání se pak situace opakuje, tentokrát má však komentář opačný titulek: *Proč jsme vyhráli?* V něm právě porážku se Spojenými státy označuje za jeden z hlavních důvodů následujícího úspěchu.

Tentokrát nebudu citovat celý text, pouze úryvek, který nám však pomůže dodat pohled na Bohumila Modrého: „Náš úspěch není pouze úspěchem několikačlenné výpravy, ale je úspěchem celé naší čs. tělesné výchovy. Škoda, že zahrání čs. hymny považovali snad pořadatelé za zbytečnou maličkost. Pro nás by byly znamenaly tóny

110 MODRÝ Bohumil. Proč jsme prohráli?. *Mladá fronta*. 20.2.1949, roč. 5, č. 43, s. 8.

naší hymny nejkrásnější okamžik soutěže a současně i zdůraznění zástupcům všech ostatních zemí, že mistry světa jsou Čechoslováci!¹¹¹ Zajímavý je tento komentář z následujícího důvodu. V tu dobu měl ještě Modrý přislíbenou možnost přestupu do Kanady, jak víme z průzkumu literatury, nicméně nakonec mu byl přestup zamítnut. Následně zvažoval emigraci jiným způsobem, což ale nakonec neudělal. Zde možná vidíme jednu z příčin, zřetelnou národní hrdost, která Modrému ve zmíněném činu bránila, přestože z dopisu prezidentu Zápotockému napsanému z vězení víme, že v té době již měl vůči režimu jasné výhrady.

Také *Mladá fronta*, stejně jako *Rudé právo*, v následujících dnech přináší zpravodajství o bouřlivém uvítání hokejistů zpět v Československu. Davy byly tak velké, že deník popisuje: „Přišlo jich už na nádraží tolik, že nakonec se v neústupném davu Boža Modrý s dcerkou na ruce ani do otevřeného autokaru a musel ho vzít druhý autokar s rodinami účastníků.“¹¹² V tatínkově náručí byla takto často líčena mladší dcera Blanka, která pomáhala *Josefu Haslingerovi* připravovat román *Jáchymov*. Krom toho přináší *Mladá fronta* na titulní stránce také fotografii vystupujících šampionů, kde Bohumil Modrý drží v rukou pohár pro mistry světa.¹¹³

Tímto končí sledované období, které bylo věnováno úspěchům sledovaného sportovce. Nyní se, stejně jako na příkladu *Rudého práva*, přesuneme do roku 1950, kdy byl Bohumil Modrý spolu s reprezentačním mužstvem zatčen a uvězněn.

2.2.4 Mladá fronta o Bohumilu Modrém po zatčení

Tady se opět podíváme na zpravodajství o národním týmu. Ten měl na mistrovství světa odletět v sobotu 11. března. *Mladá fronta* proto v tento den přináší podobnou zprávu jako *Rudé právo* o rozloučení úderníků se sportovci. Na stránkách nalezneme také nominaci, v níž už Bohumil Modrý ze známých důvodů nefiguruje.¹¹⁴ Další zprávy o vývoji kauzy nalezneme v *Mladé frontě* v úterý 14. března, kdy je potvrzeno, že tým na šampionát neodcestoval. Vzhledem k tomu, že je zpráva převzata stejně jako v *Rudém právu* od *Československé tiskové kanceláře*, není divu, že obsahuje také stejné informace – viníkem je jednoznačně označena britská strana, je zde rovněž použit argument v podobě požadavků mezinárodní hokejové asociace o zaslání

111 MODRÝ Bohumil. Proč jsme vyhráli?. *Mladá fronta*. 22. 2. 1949, roč. 5, č. 44, s. 6.

112 NOVOTNÝ Jan. Vítězný návrat mistrů světa. *Mladá fronta*. 23. 2. 1949, roč. 5, č. 45, s. 4.

113 Vítězný návrat. *Mladá fronta*. 23. 2. 1949, roč. 5, č. 45, s. 1.

114 Dnes letí čs. tým do Londýna. *Mladá fronta*. 11.3.1950, roč. 6, č. 60, s. 6.

putovního poháru pro mistry světa.¹¹⁵ O tom, že byli v té době již téměř všichni hokejisté zatčeni, se však ani v *Mladé frontě* nedozvídáme.

Dobový tisk také v tomto případě mlčí. Stejně je tomu ve všech následujících dnech. Ani o zatčení Bohumila Modrého 24. března se v *Mladé frontě* nic nedozvíme, marné je pak hledání na stránkách dalších vydání. Zcela stejně končí také hledání jakýchkoliv zmínek o procesu s hokejisty koncem roku 1950. Žádné informace o Modrém a spol. a soudním přelíčení s nimi nenajdeme ani v tomto denním tisku, a to jak v průběhu říjnového soudu, tak po prosincovém odvolacím řízení.

Také *Mladá fronta* tedy v tu chvíli zcela přestává o reprezentantech referovat. Průzkum vydání z ledna až března roku 1955 je opět bezvýsledný, jméno Bohumila Modrého ani jeho spoluhráčů, kteří jsou v tu dobu propuštěni, zde nenacházíme. Ani přesun do dalšího zkoumaného období na stránkách *Mladé fronty* nenese ovoce. Po Modrého smrti 21. července 1963 opět nenajdeme o jeho osudu v tomto deníku ani řádku. Stejně pak dopadá také zkoumání jednotlivých vydání po rehabilitaci uvězněných hokejistů v roce 1968.

Během průzkumu *Mladé fronty* tedy následuje prakticky stejný scénář, jako v případě analýzy *Rudého práva*. Zatímco v období úspěchů dostávali Bohumil Modrý a jeho spoluhráči na stránkách deníku značný prostor, po zatčení se po nich zcela slehla zem. Posledním deníkem, na jehož příkladu se toto pokusíme ověřit, bude *Československý sport*.

2.3 Československý sport

Československý sport se v Československu objevil v roce 1953, kdy ho začalo vydávat Státní tělovýchovné vydavatelství nejprve jako obdeník, následně pak jako deník.¹¹⁶ Jednalo se v té době o jediný ryze sportovně zaměřený deník, což koneckonců o jeho nástupci platí dodnes. Za normalizace *Československý sport* vydával ústřední výbor Československého svazu tělesné výchovy a sportu.¹¹⁷

Po pádu režimu došlo postupně také u tohoto deníku ke změně názvu, od roku 1993 vychází po rozpadu federálního Československa pouze jako *Sport*. V roce 2003 se

115 Čs. Hokejistům znemožněna účast na mistrovství světa v ledním hokeji v Londýně. *Mladá fronta*. 14.3.1950, roč. 6, č. 62, s. 1.

116 BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. s. 263.

117 BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. s. 339.

stalo jeho výhradním vlastníkem vydavatelství Ringier ČR¹¹⁸, které koncem roku 2013 převzala společnost CZECH NEW CENTER a. s., tedy mateřská společnost tehdejšího Ringieru.¹¹⁹

Na příkladu tohoto deníku se pokusíme zkoumat, zda se jeho pohled jakožto média úzce zaměřeného na sport nějak lišil, nebo zda se také zde o Bohumilu Modrém a ostatních uvězněných hokejstech objeví opět naprosté minimum informací. Vzhledem k tomu, že začal plátek vycházet až v roce 1953, můžeme zde sledovat pouze období propuštění hokejistů, smrti Bohumila Modrého a na závěr období rehabilitace údajné protistátní skupiny okolo Bohumila Modrého.

2.3.1 Československý sport o propuštění, smrti a rehabilitaci Bohumila Modrého

Stejně jako na příkladu předchozích dvou deníků hledáme na stránkách *Československého sportu* v průběhu ledna až března o propuštění Bohumila Modrého a jeho uvězněných bývalých spoluhráčů zmínky zcela marně. Shodou okolností probíhá ve sledovaném období také mistrovství světa v ledním hokeji (25. února až 6. března), před kterým publikuje deník na svých stránkách text připomínající předchozí účasti Československa na turnaji. *Československý sport* připomíná zlaté medaile z let 1947 a 1949, stejně jako stříbro z olympijských her v roce 1948. U následujících let je uvedeno krátce: „Dalších dvou ročníků se naše mužstvo nezúčastnilo.“¹²⁰ Žádné další vysvětlení nebo pozadí o tom, proč tomu tak bylo, už však nenalezneme.

Na rozdíl od předchozích zkoumaných periodik však v *Československém sportu* konečně nacházíme alespoň zmínku o Bóžově úmrtí. V prvním vydání po Modrého smrti, konkrétně 23. července, přináší deník krátkou zprávu o úmrtí dvou významných sportovců, atleta Jana Hanče a právě Ing. Bohumila Modrého. Jeho krátký profil je otištěn v tomto znění: „Mnohonásobný reprezentant v ledním hokeji a brankář mužstva, které vyhrálo MS 1949 ve Stockholmu, zemřel v neděli po dlouhotrvající nemoci ve věku 47 let.“¹²¹ Další informace, například o jeho zatčení a údajné velezradě, už nám periodikum nenabízí. Zatímco v případě Jana Hanče se dozvídáme také o datu a místě konání pohřbu, u Bohumila Modrého *Československý sport* tato fakta neuvádí. V dalším

118 BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. s. 373.

119 Historie. In: *Cncenter.cz* [online]. 2015 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://www.cncenter.cz/clanek/1327/historie>

120 Století mistrovství světa v ledním hokeji. *Československý sport*. 24.2.1955, roč. 3, č. 24, s. 3.

121 Zemřeli dva význační sportovci. *Československý sport*. 23.7.1963, roč. 11, č. 145, s. 3.

vydání nalezneme delší Hančův profil, o Modrém už ale v následujících dnech plátek mlčí. Přesto je tato zmínka vůbec první, kterou jsme v dobovém denním tisku o jeho smrti našli.

Stejně tak je *Československý sport* jediným ze sledovaných deníků, který nemlčí o rehabilitaci bývalých mistrů světa. Den po projednání případu Modrý a spol. a zproštění viny v plném rozsahu, ke kterému došlo 30. července 1968, najdeme na stránkách deníku zprávu s výmluvným titulkem *Velezrada mistrů*, který je demonstrativně přeškrtnut.¹²² Čtenáři se zde konečně dozvídají o tom, že byl rozsudek nad skupinou zrušen, připomenuto je rovněž to, že právě Bohumil Modrý se jako jediný plné rehabilitace nedožil. Co je však pro nás ještě zajímavější, *Československý sport* zde odkazuje na svůj seriál rovněž s názvem *Velezrada mistrů*, který vycházel v dubnu a květnu téhož roku a který podrobněji odkrývá osud hokejistů.

Přestože nespadá do předem vytyčených období výzkumu, tento seriál nám může nabídnout zcela nový pohled na Bohumila Modrého a jeho kauzu v dobových médiích, proto se nyní na patnáctidílnou sérii *Československého sportu*, konkrétně autorů Pavla Novotného, Jiřího Černého a Jana Poppera, podíváme.

2.3.2 Velezrada mistrů

Na úvod je nutné si uvědomit, že seriál vychází v době, kdy hokejisté ještě nebyli rehabilitováni a stále žili s cejchem propuštěných vězňů. První díl vychází v *Československém sportu* 5. dubna 1968. Jak deník poznamenává, teprve na jaře toho roku si média začala tohoto případu všimnout (ve stejné době začaly vznikat také reportáže z cyklu *Ztracená léta*, které později vyšly jako stejnojmenná kniha), a připomíná případ Bohumila Modrého: „Zatím se ještě nenalezla instituce, která by projevila snahu vnést jasno do případu hokejových mistrů světa z roku 1949, kteří právě na prahu dnů, kdy měli své prvenství obhájit, zmizeli v propadlišti. Hovoříme-li o instituci, máme hlavně na mysli hokejovou sekci ČSTV. Orgán, který se dlouho bránil umožnit těmto lidem návrat ke sportu, když už o návratu do života rozhodla milost presidenta republiky. Orgán, který nepovažoval za nutné vyslat v roce 1963 oficiální delegaci na pohřeb jednoho z postižených, Boži Modrého, jemuž bezpochyby patří v historii československého hokeje jedno z předních míst.“¹²³ Poprvé po dlouhých letech je tak Modrý zmíněn jako zasloužilý sportovec.

122 Velezrada mistrů. *Československý sport*. 31.7.1968, roč. 16, č. 156, s. 4.

123 NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Žijí mezi námi. *Československý sport*. 5. 4. 1968, roč. 16, č. 83. s. 1.

Seriál postupně rekapituluje celý případ, který již není nutné opakovat. Zaměříme se tedy opět především na informace o Bohumilu Modrém. Ve druhém díle, který vyšel hned následující den, reaguje Dr. Zdeněk Andršt jakožto předseda sekce ledního hokeje při ÚV ČSTV na poznámku, že tato instituce nevyslala na Modrého pohřeb žádnou oficiální delegaci, poznámkou: „Je faktem, že jsme se pohřbu neúčastnili, a naše neúčast byla ovlivněna pokynem nadřízeného oddělení ÚV ČSTV, a to v tom smyslu, že je nežádoucí oficiální účast sekce.“¹²⁴ Zde tedy opět vidíme příklad toho, že byl v roce 1963 stále považován Ústředním výborem KSČ za nežádoucí osobu. Dále poznamenává, že nejspíš ze stejných důvodů nepřinesl *Československý sport* na svých stránkách v roce 1963 rozsáhlejší nekrolog sportovce. Krom toho na stejné stránce *Dr. Zdeněk Andršt* v rámci vyjádření poznamenává, že sekce ledního hokeje ČSTV spolupracovala s Bohumilem Modrým na přípravě materiálu, který by pomáhal ve výcviku nových československých brankářů, nicméně nestihl ho před svou smrtí finalizovat.¹²⁵ To je informace, kterou dosud žádný z prozkoumaných zdrojů nepřinesl a kterou tedy nemůžeme jinak potvrdit.

Třetí díl seriálu v bodech přináší fakta, která padla v obžalobě Bohumila Modrého a spol. Konkrétně Modrého se pak u soudu týkala tyto body:¹²⁶

- Ing. Modrý vstoupil na jaře 1949 ve styk s americkým diplomatem, kapitánem Bowem. Bowe rovněž projevil obzvláštní zájem o čs. hokejové mužstvo a snahu získat jeho členy pro činnost v zahraničí.
- Vyjednávání s jistým Kokošíkem o ilegální přechod hranic v létě 1949, jakož i předání částky 5000 Kčs za týmž účelem.
- Vzkaz bývalému hráči LTC Batesovi o poskytnutí pomoci v prvních chvílích po ilegálním přechodu hranic.

Tato obvinění společně s dalšími body, jako například už známé hlasování o možné emigraci na Spenglerově poháru v roce 1948, stačilo k obvinění z velezrady a následnému odsouzení. Čtvrtý díl se zabývá tím, proč reprezentace neodletěla na mistrovství světa a situací s vízy. O Bohumilu Modrém zde pochopitelně nepadá jediná

124 NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Tři týdny v „domečku“. *Československý sport*. 6. 4. 1968, roč. 16, č. 84, s. 4.

125 NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Tři týdny v „domečku“. *Československý sport*. 6. 4. 1968, roč. 16, č. 84, s. 4.

126 NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Na trestné lavici. *Československý sport*. 9.4.1968, roč. 16, č. 86, s. 4.

zmínka, neboť už nebyl součástí reprezentace. Také následující nám osud Bohumila Modrého nijak nerozšiřují, dále se zaměřují na události na letišti nebo ve Zlaté hospůdce.

Až v sedmé části seriálu nalezneme svědectví *Dr. Vladimíra Bureše*, který byl v roce 1950 prokurátorem během líčení s hokejisty. Mimo jiné se dozvídáme, že se k soudci tehdy dostaly obviňující posudky: „V naprosté většině posudků se psalo o ziskuchtivosti a ziskuchtivosti. U Modrého se uvádělo, že dostal po hokejových úspěších poukaz na auto za 51 000 Kčs, a to své, co měl předtím, prodal za 200 000 Kčs.“¹²⁷ Také tyto posudky pak vedly k vysokým trestům.

Následující díly opět patří jiným dílčím příběhům, jako je podíl Vladimíra Zábrodského nebo další pohled na soudní líčení. Bohumila Modrého se opět týká zejména jedenáctý díl série, který vyšel 26. dubna. Blíže je tu popsán jeho vztah s Martinem Bowem. Byl velkým hokejovým fanouškem a nevynechal tedy jedinou příležitost se s Bohumilem Modrým, který je líčen jako ve své době nejlepší brankář Evropy, sejít.¹²⁸ Není ani tolik překvapivé, že mu Modrý vyprávěl také o cestě týmu LTC do Sovětského svazu. Vedle toho se ale dozvídáme mnohem více faktů o spojení s jistým panem Kokošíkem, který se objevil na scéně v době, kdy začali Bohumil Modrý se svou manželkou zvažovat emigraci:

„Při druhé návštěvě dostává 5 000 Kčs na benzin – a hned po ní si uvědomují manželé Modrých nebezpečnost a neserióznost celé akce. Při třetí návštěvě Kokošíka mu oznamují, že nikam nepojedou. Nato Kokošík: „Stejně bych vás nepřevodl, jsem úředník ministerstva vnitra.“ Ve vyšetřovacím protokolu „Modrý a spol.“ je pak uvedeno: František Kokošík byl v roce 1950 odsouzen na dva roky žaláře pro vydírání... Přesto je celá věc Ing. Modrému v procesu přičtena k tíži, slouží jako opěrný bod pro obžalobu z velezrady.“¹²⁹

Tato obvinění společně znamenala nejvyšší trest z celé obžalované skupiny. O jeho průběhu pak ve čtrnáctém díle dostáváme vzácné svědectví jednoho z Modrého spoluvězňů, *Ladislava Smolíka*, který byl později sekretářem fotbalového klubu Bohemians Praha:

127 NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Hovoří prokurátor. *Československý sport*. 17.4.1968, roč. 16, č. 92, s. 4.

128 NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Slovo má obhajoba. *Československý sport*. 26. 4. 1968, roč. 16, č. 95, s. 5.

129 NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Slovo má obhajoba. *Československý sport*. 26. 4. 1968, roč. 16, č. 95, s. 5.

„Jednou si mne zavolal vedoucí lágru do kanceláře a vedle mě se ocitl Boža Modrý. A abychom prý zorganizovali vězeňské mužstvo kopané a hokeje. Organizujte něco, když všichni jsou vychrtlí na kost, když se pracuje i v neděli, jídlo je nedostatečné pro normální život, natož z něho ještě ušetřit kalorie pro sportovní výkon. Námitky se neuznávaly, naše ne skončilo ohromnou fackou, přistál jsem u zdi kanceláře a za mnou putoval vzduchem i Boža Modrý. A pak již o hokeji nepadlo ani slovo.“¹³⁰

Tolik k informacem, které nám pomohou dokreslovat osud Bohumila Modrého v průběhu jeho věznění. V závěrečném díle pak najdeme jiné osobní svědectví Z. *Zavázala*, který bydlel v Lanškrouně v době, kdy zde pobýval také Modrý:

„V r. 1945 byl B. Modrý jedním z prvních, kteří v Lanškrouně zakládali kopanou. Byl také naším prvním trenérem. Nikdy v životě jsem se nesetkal s tak poctivým člověkem. Ještě dnes má v lanškrounské klubovně své čestné místo – a v roce 1965, kdy naše stará garda hrála utkání k dvacátému jubileu, vzpomněli jsme Boží minutou ticha...“¹³¹

Vedle toho ve stejném vydání dostáváme také poslední střípek, který se o Bohumilu Modrém v tomto seriálu dozvídáme. Spolu s Vladimírem Kobranovem se po návratu z vězení měl pokusit vrátit k hokeji: „Měli jsme spolu s Modrým hrát za Motorlet,“¹³² vzpomíná Vladimír Kobranov, který však dále pokračuje tím, že byli oba zděšeni poměry v tehdejšímu sportu, který se pomalu dostal na cestu k profesionalizaci a hráči požadovali za zápasy peníze nehledě na výsledky, což bylo do té doby něco nemyslitelného. O tom, jak to bylo s Bohumilem Modrým dále, už se bohužel nic nedozvíme, nicméně v žádných zdrojích se nepodařilo dohledat informaci, že by za Motorlet skutečně někdy nastoupil. Ať to bylo zákazem ze strany režimu nebo postupující nemocí, kterou si z kriminálu odnesl, k hokeji se již nevrátil.

Tímto seriál *Velezrada mistrů* v deníku *Československý sport* končí a snaží se směřovat kauzu k plné rehabilitaci odsouzených. My se nyní ze střípků skládačky, které jsme získaly v jednotlivých sledovaných denících, můžeme pokusit poslepnout tehdejší mediální obraz Bohumila Modrého.

130 NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Světlo střídá tmu. *Československý sport*. 8. 5. 1968, roč. 16, č. 109, s. 4.

131 NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Epilog. *Československý sport*. 14.5.1968, roč. 16, č. 113, s. 2.

132 NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Epilog. *Československý sport*. 14.5.1968, roč. 16, č. 113, s. 2.

2.4 Komparace zkoumaných médií a mediální obraz Bohumila Modrého

Můžeme říct, že v mnoha faktech se sledovaná média shodují, a to zejména do roku 1950. Jak *Rudé právo*, tak *Mladá fronta* líčí Bohumila Modrého jako uznávaného sportovce. V jednotlivých zprávách z obou sledovaných světových šampionátů najdeme pouze některé drobné rozdíly. *Rudé právo* v několika případech hovoří o chybách, zatímco *Mladá fronta* ve stejné dny Modrého velebí, nicméně ve své základní ose je mediální obraz tohoto sportovce v podstatě jednoduchý. V obou případech je prezentován jako jeden z nejoblíbenějších hokejistů té doby a skvělý hokejový brankář. Celkově můžeme říci, že četnost výskytu jména Bohumila Modrého je v obou denících velmi podobná, nicméně *Mladá fronta* věnuje sportu na svých stránkách více prostoru. Rozdíly pak souvisejí i s charakterem deníků, zatímco *Mladá fronta* dává prostor pro vyjádření sportovcům, *Rudé právo* přichází častěji s ohlasy politiků na úspěch či neúspěch.

Zajímavá je spolupráce Modrého s *Mladou frontou*, kdy z mistrovství světa ve Stockholmu vypomáhal se zpravodajstvím a do stejného deníku napsal také dva komentáře. Z poznatků, které máme, však není příliš čemu se divit, neboť měl s publikováním textů už zkušenosti z let, kdy mu v *Mladém hlasateli* vycházela série s názvem *Škola hokejového brankáře*.

V obou zmíněných denících ale dojde k velkému zlomu v roce 1950. Od té doby v nich už po zatčení národního týmu o Bohumilu Modrém nenajdeme v žádném ze sledovaných období ani jednu zmínku. To se změní až v *Československém sportu*. Ani jedno z médií neinformuje o propouštění hokejistů, nicméně pouze v *Československém sportu* najdeme alespoň krátkou zmínku o Modrého smrti. Jako sportu věnované periodikum má pak tento deník prostor, který mohl věnovat opětovnému projednání případu a plné rehabilitaci někdejších mistrů světa. Krom toho pak přináší na jaře roku 1968 seriál *Velezrada mistrů*, který poprvé od zatčení skupiny kolem Bohumila Modrého důkladně mapuje celý příklad.

Oproti dosud prozkoumaným zdrojům pak můžeme poprvé najít některé konkretizované body obžaloby vedené proti Bohumilu Modrému, ale také informace o jeho životě, například o podílu založení fotbalového oddílu v Lanškrouně nebo o možnosti návratu k hokeji za Motorlet Praha po propuštění z vězení. Přes to všechno je s podivem, že trvalo téměř přesně 18 let od zatčení Bohumila Modrého a ostatních

hokejistů, než se na veřejnost začaly šířit informace o jejich osudu.

2.5 Politický vliv na dobová média

V této kapitole se ještě krátce pokusím vysvětlit kontext dlouhého mlčení československého denního tisku o případu Modrý a spol. Souviselo s proměnou politické situace na našem území. V poválečném období to byla komunistická strana, která se nejvíce podílela na nápravě hospodářských, národnostních a společenských problémů. Postupně posilovala svůj vliv, až v únoru roku 1948 mocenským převratem převzala veškerou moc. V květnu 1948 následně Československo přijalo novou ústavu. Politický systém byl zcela rekonstruován, vznikla jednotná volební kandidátka a výsadní postavení komunistické strany se tedy postupně umocňovalo.¹³³

Tyto poučivé události znamenaly mimo jiné čistky mezi novináři. Ministerstvo informací odebíralo licenci řadě periodik, která se dříve profilovala protikomunisticky, případně musela zmizet z toho důvodu, že zkrátka nezapadala do nové tiskové politiky. To postihlo zejména kulturní periodický tisk. Základním rysem tisku totiž měla být přehlednost a snadná kontrolovatelnost. Dále následovala revize vydavatelských oprávnění, papír byl v této době na přiděl a komunistická strana tak v rukou držela další nástroj, jak ovládnout dobový tisk. Vrcholem pak bylo znárodnění polygrafických podniků.¹³⁴

Za tiskovou politiku zodpovídalo ministerstvo informací v čele s Václavem Kopeckým, jehož jméno už ve spojení s Bohumilem Modrým v této práci několikrát padlo. Od října 1948 se z ministerstva informací stalo ministerstvo informací a osvěty, čímž pod sebou tento resort obáhl zodpovědnost za tehdejší kulturní sféru, kam spadala i sféra mediální.¹³⁵ Shodou okolností to byl právě Kopecký, který původně slíbil Modrému možnost působení v Kanadě, než z ní nakonec sešlo.

Do působení československých médií se vkradla cenzurní praxe. Ta měla jednoduchý cíl – izolovat občany od potenciálně závadných informací a orientovat jejich názory „správným“ směrem. Média náhle odpovídala za svou činnost KSČ, nikoliv veřejnosti, jak by mělo být jejich posláním. Typickým prvkem dobových médií tak byla stranickost, média měla vyvolávat masový souhlas veřejnosti s tehdejší

133 KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, s. 132.

134 KNAPÍK, Jiří. *V zajetí moci: kulturní politika, její systém a aktéři 1948-1956*. Praha: Libri, 2006. s. 22. ISBN 80-7277-316-X.

135 KNAPÍK, Jiří. *V zajetí moci: kulturní politika, její systém a aktéři 1948-1956*. Praha: Libri, 2006. s. 24. ISBN 80-7277-316-X.

politikou. V této kultuře musela média pracovat takřka po celé období komunismu, s výjimkami v letech 1968 a 1969.¹³⁶

Až v roce 1968 se začala atmosféra poněkud uvolňovat. Prvním tajemníkem ÚV KSČ se stal Alexander Dubček, který odstartoval postupný obdodný proces směrem k demokratickým principům, pro který se později vžil pojem „pražské jaro“.¹³⁷ Komunistická strana tehdy poprvé došla k přesvědčení, že systém kontroly médií není straně prospěšný, a došlo tak k uvolňování cenzury, která měla být oproti předchozím obdobím následná.¹³⁸ Proces uvolnění cenzury pak vyvrcholil 26. června, kdy byla cenzura zákonem č. 84/1968 Sb. označena za nepřipustnou a byla tak zrušena.¹³⁹

Tento politický vývoj však vzbudil obavy v zemích sovětského bloku. Vše vedlo k událostem z noci z 20. na 21. srpna, kdy došlo k intervencí vojsk Varšavské smlouvy. Po krátkém období uvolnění režimu byla vláda tzv. „Moskevským protokolem“ zavázána k politickým krokům na podporu intervence, jejichž součástí byla také snaha dostat média zpět pod kontrolu. Už 30. srpna byla opět obnovena cenzurní instituce a založen Ústav pro tisk a informace.¹⁴⁰ V době normalizace až do pádu komunistického režimu tak byla média opět v područí státu.

Na tomto příkladu můžeme pochopit, proč tehdejší periodika nereferovala o údajné protistátní skupině sestávající z dosud oblíbených a obdivovaných sportovců. Společnost zkrátka nesměla dostat špatný příklad, případně přiznat chybu režimu. To je také možná jedním z důvodů, proč v roce 1963 nemohl po smrti Bohumila Modrého vyjít v *Československém sportu* či jiném médiu rozsáhlejší nekrolog. Naopak s obdobím pražského jara a uvolnění cenzury koresponduje zveřejňování seriálu *Velezrada mistrů*, který se teprve tehdy mohl začít v periodickém tisku objevovat. Následný opětovný nástup cenzury či autocenzury v podání některých autorů nám pak pomáhá vysvětlit, proč jsou data z období věznění vymazána z některých tehdejších pramenů, jako je citovaná *Malá encyklopedie ledního hokeje* z roku 1986.

136 KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. Dějiny českých médií 20. století. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, s. 138.

137 KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. Dějiny českých médií 20. století. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, s. 181.

138 KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. Dějiny českých médií 20. století. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, s. 183.

139 KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. Dějiny českých médií 20. století. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, s. 187.

140 KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. Dějiny českých médií 20. století. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, s. 193.

3. Literární ztvárnění osudu Bohumila Modrého

V této části budu vycházet z díla *Jáchymov*, které v roce 2011 vydal rakouský spisovatel *Josef Haslinger*¹⁴¹. Knihu připravoval s Modrého dcerou, Blankou Modrou, a příběh československého hokejového brankáře vydává v románové podobě. Děj pojednává ve své hlavní linii o nakladateli Anselmu Findeisenovi, který trpí těžkou chorobou pohybového aparátu a čeká ho proto pobyt v léčebných lázních v Jáchymově. Zde se při první návštěvě města setkává s ženou, která je v celé knize prezentována pouze pod přezdívkou „tanečnice“ podle své profese. Ta vypráví Anselmovi důvody své návštěvy – do Jáchymova dorazila z toho důvodu, aby se podívala na místo, kde byl za komunismu vězněn její tatínek. Jak se postupně dozvídáme z děje, touto osobou není nikdo jiný než právě Bohumil Modrý.

Zatímco hlavními postavami celého románu jsou Anselm a tanečnice, tato dějová linka není příliš podstatná. Anselm po vyslechnutí části příběhu naléhá na tanečnici, aby příběh svého otce sepsala a on ho jako nakladatel bude moci prezentovat světu. Ta zprvu váhá, nakonec však svolí a rukopis posílá Anselmovi. Na pozadí hlavní osy děje probíhá také několik menších zápletek, které rozšiřují povědomí o hlavní postavě nakladatele. Vyličen je například jeho boj s Běchtěrevovou chorobou, ale také minulost v NDR nebo jeho působení jako vynikajícího parašutisty. Vůbec největší prostor však dostává rukopis, který si Anselm v knize čte a který líčí osud Bohumila Modrého od mládí až do jeho smrti.

Přestože se jedná o román, autor klade velký důraz na fakta, která tvoří základní linii příběhu. Modrého osud je vyprávěn očima jeho dcery. Zde si musíme připomenout poznámku, která je uvedena v závěru knihy. „Zvláštním poděkováním jsem zavázán Blance Modré, dceři Bohumila Modrého, která mi zpřístupnila příběh svého otce i zápisy z procesu a také mi dovolila citovat z jeho dopisů. Ztvárnění postavy dcery v románu je literární fikcí. Rešerše k této knize se opírají o rozdílné a částečně i protichůdné výpovědi zúčastněných hokejistů, o svědectví odsouzených z jáchymovských táborů a také o vlastní výzkum. Románové zpracování událostí si nečiní nárok na přesný historický výklad.“¹⁴²

141 Josef Haslinger (narozen 5. července 1955) je významným rakouským spisovatelem a zároveň profesorem literární estetiky na Německém literárním institutu v Lipsku. Nejvíce ho proslavilo dílo *Opernball* z roku 1995, českých čtenářů pak ohlas získal zejména citovaný *Jáchymov*.

142 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 225.

Z díla tedy vzhledem k jeho povaze nemůžeme zcela jistě čerpat jako z odborného zdroje. Nicméně vzhledem k tomu, že autor vychází z osobních vzpomínek Blanky Modré a také z dostupných soudních spisů a výpovědí svědků či odsouzených během výslechů, jedná se v této rovině o velmi zajímavý pohled na osud Bohumila Modrého, který nyní ve světle dalších uváděných skutečností dostává nové obrysy zejména s ohledem na jeho soukromý život. Pojďme se nyní na jeho příběh, jak jej prezentuje zmíněná publikace, v několika kapitolách podívat.

3.1 Cesta na vrchol

O hokejových začátcích Bohumila Modrého se také zde dozvídáme, že u nich stál jeho spolužák Vilibald Šťovík. Pozval Modrého, aby se k němu a několika dalším přidal k hokeji na zamrzlém rybníku, a vzhledem k jeho skvělým reakcím v brance ho následně přivedl také k juniorskému hokejovému klubu LTC Praha. O rok později už Bohumil hrál ligu dospělých.¹⁴³ Se svým klubem vládl československé soutěži. LTC vedl jako trenér Kanadčan Mike Buckna a během třinácti sezon od roku 1937 do 1949 se pouze jednou stalo, že LTC na konci neslavil mistrovský titul. Bucknu navíc angažoval národní tým a kanadský trenér povolal Bohumila Modrého poprvé do reprezentace.¹⁴⁴ Hokej si díky rozhlasovým reportážím Josefa Laufera získával čím dál více na oblibě veřejnosti a spolu s tím rostla také obliba jedné z hlavních postav úspěšného národního týmu.¹⁴⁵

Už v roce 1939 měl Bohumil Modrý poprvé dostat návrh, aby odcestoval do Kanady, kde by mohl získat profesionální smlouvu. Zájem byl rovněž ze Švýcarska, Modrý však chtěl nejprve v Praze dokončit studium, k čemuž měla zbývat už pouze krátká doba.¹⁴⁶ Veškeré plány však ovlivnila okupace a vznik Protektorátu Čechy a Morava. Během podzimních událostí roku 1939, kdy Němci zasáhli proti československým studentům, byl také Bohumil Modrý krátkodobě uvězněn a poprvé v životě tak skončil za zdmi věznice na Pankráci. Přestože byl propuštěn, jeho vysoká škola byla až do konce druhé světové války uzavřena a své studium tedy ještě dalších

143 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 53.

144 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 54.

145 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 55.

146 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 57.

šest let dokončit nemohl, přestože mu pouze zbývalo složit závěrečné zkoušky.¹⁴⁷

Také během válečných let nadále působil v LTC Praha, které však nemohlo vycestovat na žádné zahraniční turnaje. Přesto se brankářské technice velmi věnoval a právě v této době vznikala již zmíněná brankářská škola v *Mladém hlasateli*, kterou jsem popsal v jedné z úvodních kapitol. Zamýšlel se také nad takovými věcmi, jako že by brankář měl přemýšlet nejen o konkrétním zákroku, ale také o následné situaci, kam má vlastně puk vyrazit nebo jak pilovat své reakce. Byl velkým perfekcionista a na tréninku se zaměřoval i na ty nejmenší detaily. Pokud například střelu vyrazil, ovšem ne tak, jak zamýšlel, nechával situaci zopakovat.¹⁴⁸

Po jednom z tréninků se rovněž seznámil se svou budoucí manželkou. Eriku potkal na bruslení pro veřejnost, které následovalo hned poté, co klub LTC vyklidil kluziště. Byla dcerou Čechoslovenky a Švýcara a přestože toho času nemohla svého otce navštěvovat, státní příslušnost měla švýcarskou.¹⁴⁹ S milovanou Erikou nakonec Modrý zůstal až do konce svého života.

Během druhé světové války vystřídal několik povolání, například jako pomocný dělník v keramičce, a teprve v roce 1945 mohl dokončit studium na ČVUT. Dostal nabídku zaměstnání v Lanškrouně, kam se také s rodinou nakonec přestěhoval. Přesto pravidelně dojížděl na tréninky do Prahy a pokračoval jako brankář LTC i národního týmu.¹⁵⁰

V roce 1947 se první poválečné mistrovství světa konalo v Praze a Modrý měl být jednou z hlavních postav týmu. Vrátil se také Mike Buckna, který strávil válku v Kanadě. Turnaj probíhal pro československý tým dobře, před posledním dnem se však zdálo, že bude odsouzen k druhému místu za Švédskem. To ovšem nezvládlo závěrečný zápas s Rakouskem a poté, co Československo porazilo Spojené státy, mohl se Bohumil Modrý se svými spoluhráči radovat z premiérového titulu mistrů světa.¹⁵¹

Úspěšná byla reprezentace také o rok později, kde se nakonec po bezbrankové remíze s Kanadou musela smířit se stříbrnými medailemi, když byla pouze o skóre

147 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 60.

148 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 60.

149 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 66.

150 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 77.

151 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 82.

horší, než jejich hlavní konkurent. V té době se už ovšem schylovalo v Československu k politickému převratu, který velmi ovlivnil následný osud tehdejších reprezentantů. Právě v únoru, kdy k nástupu nového režimu došlo, byl národní tým v Rusku, kam byl vyslán namísto plánovaného turné ve Spojených státech. Českoslovenští hokejisté zde vyučovali ty sovětské kanadskému hokeji, který do té doby nebyl v Sovětském svazu na vysoké úrovni. Vladimír Zábrodský a Bohumil Modrý byli společně hlavními pomocníky trenéra Anatolije Tarasova, který si například Modrého zákroky natáčel na kameru a s těmito záběry pomáhal sovětským brankářům ke zlepšení.¹⁵² Na konci tohoto zájezdu, který velmi přispěl k rozvoji sovětského hokeje, se odehrála událost, která nakonec přispěla k vyšším trestům během soudního procesu s hokejisty v roce 1950. Při odjezdu se hráči zahřívali hrou s míčem, při níž k sobě přizvali opodál stojícího milicionáře. Ten se rád připojil, přestože si v konkurenci vrcholových sportovců počínal neohrabaně, bavil se s ostatními. Tento případ byl ovšem později během soudního líčení prezentován jako zesměšnění sovětského občana, k tomu dokonce milicionáře, a hokejistům ještě více přitížil v jejich složité situaci.¹⁵³

3.2 Změna režimu

Československá hokejová reprezentace se z Ruska vrátila do odlišného režimu, než ze kterého v únoru vyrazila. To Bohumila Modrého ovlivnilo hned v několika ohledech. Cihelna, v níž v Lanškrouně pracoval, byla zestátněna, strana národních socialistů, jejímž byl členem, byla přejmenována a začleněna do nového systému. Ve straně navíc probíhaly čistky, jednou ze členek byla například Milada Horáková, s níž probíhal nechvalně proslulý politický proces. Ani toto členství jistě Bohumilu Modrému v budoucím procesu příliš nepomohlo.¹⁵⁴

V roce návratu navíc poznamenala národní mužstvo tragédie, o které jsem se zmiňoval již v jedné z předchozích částí práce. Po utkání ve Francii se měla reprezentace přesunout do Velké Británie, kde měla nastoupit několik utkání. Odlet byl naplánován na neděli, čtveřici hokejistů však nebyla udělena víza a české straně se navíc nepodařilo zajistit dostatek volných míst v letadle, nakonec tak musela šestice hráčů zůstat ve Francii do pondělí, kdy byla vyřízena i zbývající víza. Najaté letadlo

152 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 108.

153 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 110.

154 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 100.

ovšem během své cesty zmizelo a nebylo k nalezení. Znepokojivá zpráva se postupně šířila už během utkání, které museli českoslovenští hokejisté odehrát v nižším počtu a ve vypůjčené výstroji, neboť ta jejich měla být dopravena spolu se zbylými hráči. Po utkání bylo turné přerušeno a zbytek týmu se vrátil do Prahy.¹⁵⁵

Ještě horší byla reakce v Československu. Vynořily se zprávy, že měla šestice emigrovat, neboť letoun nebyl k nalezení. Následně se sice uznalo, že se letadlo skutečně zřítilo, přesto se hovořilo o tom, že měli hráči v úmyslu emigrovat a že to byli zrádci. Mezi zmíněnými hráči, kteří v letadle zahynuli, byl navíc rovněž Modrého dobrý přítel, Vilibald Šťovík. Rodiny těchto hokejistů byly předvolávány k výslechům a čelily obviněním ze strany režimu.¹⁵⁶ To všechno zbytek reprezentace zpovzdálí sledoval, aniž by mohli hráči tušit, že něco podobného potká později také je.

U těchto informací bych se pouze krátce pozastavil. Pokud si vzpomeneme na dopis, o němž jsem psal v závěrečné kapitole teoretické části, Bohumil Modrý v něm hovoří o tom, že tragédie zapůsobila na mužstvo zdrcujícím způsobem. V této době měl přijít jeden z prvních útoků režimu na československé mužstvo. Nyní si při popisu toho, co následovalo poté, co se šestice zřítila, můžeme přestavit, na jaké jednání asi Modrý narážel.

Také v knize *Jáchymov* je líčena nabídka působit v Kanadě, kterou Bohumil Modrý dostal po olympijských hrách ve Svatém Mořici. Kanadská strana nabízela, že zaplatí cestu také celé rodině. Podmínky by byly pro Modrého nesmírně lukrativní – dostal by jednoletý nebo dvouletý profesionální kontrakt a vedle toho mohl rovněž pokračovat ve svém civilním povolání, neboť měl před sebou i nabídku působit jako architekt. Vzhledem ke svému věku už v tu dobu neměl příliš času na otálení, pokud by si chtěl skutečně vyzkoušet chytání v nejprestižnější hokejové soutěži světa, proto byl rozhodnutý nabídku přijmout. Blanka Modrá ve svých vzpomínkách dodává, že její rodiče skutečně mluvili o tom, že by se po dvou letech, na která mu byla smlouva nabídnuta, rodina opět vrátila do Československa. Přesto si sama myslí, že pokud by odjeli, už by se vzhledem k tehdejším poměrům nakonec nevrátili.¹⁵⁷

Zmíněnou nabídku měl Modrý osobně prokonzultovat s Václavem Kopeckým, který jeho odjezd do Kanady odsouhlasil slovy: „Přivez nám domů ještě jednu zlato,

155 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 112.

156 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 113.

157 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 127.

pak si můžeš s celou rodinou odjet do Kanady.¹⁵⁸ Podle Blanky Modré byla rodina připravená na odjezd, opustila svůj byt v Lanškrouně a přestěhovala se k Bohumilovým rodičům. Do všeho ovšem zasáhly události kolem Spenglerova poháru 1948.

Také zde je vzpomenu, jak za týmem LTC dorazila dvojice emigrantů, Citta a Maleček, kteří přišli s konkrétní nabídkou. Do plánu měli být zasvěceni i Angličané, kteří by přijali exilové mužstvo do britské profesionální ligy, krom toho mělo být zajištěno také financování klubu. Vzhledem ke složení mužstva LTC by se jednalo takřka také o reprezentační tým Československa, odešli by ti nejlepší hokejisté a ušetřili by tak režimu pořádný políček. Podmínky by byly pro hráče velmi lákavé, většina z nich však měla strach, co by se v tu chvíli dělo s jejich rodinami, pokud by se do vlasti nevrátili. Podle knihy *Jáchymov* měl být Bohumil Modrý tím, kdo nakonec učinil rozhodnutí, že bude tým hlasovat. Pokud by se většina vyjádřila pro emigraci, celý tým by zůstal v zahraničí.¹⁵⁹

Postupně se ovšem ukázalo, že celý plán na setrvání reprezentace v zahraničí nebyl tak propracován, jako se původně zdálo, a někteří hokejisté začali postupně měnit názor. V konečném hlasování se jich většina vyjádřila pro návrat. Blanka Modrá vzpomínala na vyprávění své maminky, podle něhož byl Bohumil Modrý přesvědčený, že by dokázal s pomocí švýcarského velvyslanectví dostat do zahraničí také svou rodinu, neboť byla Erika švýcarskou občankou. V hlasování se tedy vyjádřil pro emigraci. Nakonec zůstali ve Švýcarsku pouze Oldřich Zábrodský a Miroslav Sláma, zbytek týmu se vrátil do Československa.¹⁶⁰ Václav Kopecký nechtěl případ příliš šířit. To, že hokejisté vůbec jednali s emigranty, ho ovšem vůbec nepotěšilo. Blanka Modrá zde spekuluje, že právě v této situaci mohla přijít uvnitř režimu myšlenka, že by reprezentační mužstvo mohlo být překážkou a proto by bylo lepší ho odstranit.¹⁶¹ Bohumil Modrý se ovšem stále mohl upínat k myšlence na přesun do Kanady, který měl přijít po mistrovství světa ve Stockholmu.

Šampionát ve Švédsku se československému týmu velmi vydařil. Nejen, že zde podruhé v historii získal pro titul mistrů světa, dokázal také porazit do té doby suverénní Kanadu. Hokejisté byli vítáni bouřlivými ovacemi, lidé na ně čekali například na

158 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 128.

159 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 131.

160 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 135.

161 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 134.

nádraží. Bohumil Modrý stále počítal se svým odletem do zámoří, celou rodinu na něj připravoval. Za úspěch na mistrovství světa se reprezentaci dostávalo odměn, jako bylo povolení ke koupi auta. Modrý se opět připomněl se svou nabídkou, kterou dostal od kanadské strany, a také tentokrát bylo vše ministrem informací odsouhlaseno s tím, že zde vláda nikoho nedrží.¹⁶² Dvouleté vízum však Bohumilovi nebylo schváleno, stejně jako žádné další. Při dalším rozhovoru s Václavem Kopeckým už byl tón zcela odlišný, když mu ministr sdělil, že by následně hrál proti Československu a k tomu nemůže dát svolení. Když Modrý připomněl druhou nabídku, že mohl být v Kanadě architektem, Kopecký pouze poznamenal, že architektem může být i v Rusku a Československu.¹⁶³ To bylo pro Bohumila Modrého velkým zklamáním. Rozhodl se tedy ukončit své působení v reprezentaci, musel si navíc hledat novou práci, neboť ve svém předchozím povolání již předtím skončil.

V tuto dobu, jak vzpomíná Blanka Modrá, už pojilo skvělého brankáře přátelství s Martinem Bowem, který byl velkým hokejovým fanouškem. Postupně ho Modrý seznámil také s Gustavem Bubníkem, jehož sestře dokázal Bowe sehnat zaměstnání. Přes něj se snažil s rodinou zajistit možnost alespoň navštívit ve Švýcarsku umírajícího otce Eriky Modré, to však Bowe nedokázal a povolení vycestovat dostala pouze Erika jako Švýcarka. Celá rodina byla v tu dobu změnou v plánech zklamána a Blanka Modrá dokonce vzpomíná, že její rodiče tehdy dokonce plánovali opustit zemi s pomocí převaděče, kterému dokonce zaplatili. Z tohoto nápadu ale nakonec sešlo a Bohumil Modrý raději vše zrušil, přestože vysokou částku v podobě pěti tisíc korun už zpět nedostal.¹⁶⁴

3.3 Zatčení

V tuto chvíli se již dostáváme k tolik vzpomínané události v březnu roku 1950, kdy bylo československému národnímu mužstvu znemožněno odcestovat na mistrovství světa. Až do plánovaného odletu hokejisté nic netušili, ještě na letišti si stále mysleli, že chyba je skutečně na britské straně, která neměla vydat československým rozhlasovým reportérům víza.¹⁶⁵ Do pondělní schůze týmu v Tyršově domě zůstávali optimističtí, že

162 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 145.

163 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 146.

164 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 148.

165 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 157.

si přece Velká Británie nemůže dovolit postrádat na turnaji úřadující mistry světa. Ani tehdy ještě neměli žádné jasné informace, jedno se však Gustav Bubník dozvěděl od své sestry, která díky známosti s Martinem Bowem pracovala na vízovém oddělení amerického velvyslanectví. Ta zjistila, že víza sice byla britskou stranou připravena, nebyla ovšem vyzvednuta.¹⁶⁶ Když se tato fakta rozšířila, nálada se pochopitelně vyostřila. Žádnou oficiální informaci od vedení československého hokeje tým nedostal, hráčům bylo pouze vzkázáno, že na turnaj neodletí.

Podle líčení v knize *Jáchymov* následoval přesun hokejistů do hospůdky U Herclíků, kde si vybíjeli zlost a nadávali na vládu, která jim znemožnila účast na světovém šampionátu. Během odpoledne měla v Zlaté hospůdce kupovat pivo jistá žena, která po vyslechnutí slov vše údajně nahlásila policii.¹⁶⁷ Brzy se před podnikem objevila dvojice, o níž hokejisté tušili, že by mohla patřit k STB, ale Mojmír Ujčík je dovnitř nepustil, neboť zde měl uzavřenou společnost. Při dalším vygradování nenávistných urážek směrem k vládě však nakonec bezpečnostní složky vtrhly dovnitř a po krátké potyčce byl tehdejší hokejový reprezentační tým pozatýkán.¹⁶⁸

Zejména při výsleších Augustina Bubníka mělo začít často padat Modrého jméno. Nejen, že během nich padla řeč také na Modrého zamýšlenou emigraci za pomoci převaděče, Bubník se měl také zmínit, že Modrý v zahraničí vždy vyhledával rozhovory o tom, zda by se pro něj nenašla nějaká příležitost působit zde jako hokejista nebo ve svém civilním povolání inženýra, což mělo opět prokazovat snahu o emigraci. K tomu pak měl přemlouvat i samotného Bubníka.¹⁶⁹ Právě on se také spolu s Bohumilem Modrým pravidelně stýkal s kapitánem Martinem Bowem, přičemž při jedné z příležitostí došlo také na debatu nad politickou situací v Československu. Pod těžkým nátlakem tak vlastně Bubník udal i sám sebe, neboť všemu zmíněnému byl osobně přítomen.¹⁷⁰ Není pak divu, že Bohumil Modrý a Augustin Bubník dostali u soudu nejvyšší tresty.

Dále se dozvídáme, že 23. března měl podle protokolu Bubník u výslechu mluvit o dalším plánu Bohumila Modrého na útěk. Následující den byl Boža Modrý zatčen.

166 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 158.

167 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 159.

168 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 161.

169 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 168.

170 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 169.

Stejně jako z dalších zdrojů se také v knize *Jáchymov* dozvídáme, že byl Modrý odveden dvojicí příslušníků pod záminkou nějaké formality, kterou je potřeba vyřídit. Namísto toho se domů vrátil až po pěti letech. Shodná s knihou *Ztracená léta* je také informace o tom, že měl vyslychající pracovník STB problém kvůli tomu, že nechal Bohumila Modrého zatelefonovat rodině. Telefon v domě Modrých byl totiž odposloucháván.¹⁷¹

Sám Modrý měl během výslechu přiznat, že se myšlenkami na emigraci zabýval, což souvisí s převaděčem Kokošíkem, o němž jsme se dozvěděli například na stránkách *Československého sportu* v rámci seriálu *Velezrada mistrů*, nicméně jak ze všech zdrojů dobře víme, z emigrace nakonec sešlo. Rozhodně vyvrací, že by měl emigraci plánovat s Martinem Bowem, přesto se z jejich přátelství postupně ve vyšetřovacích protokolech vyklubala velezrada. Pod nátlakem učiněné výpovědi některých spoluhráčů Bohumilu Modrému rozhodně nepomohly a státní zástupce dokonce zprvu požadoval trest smrti.¹⁷² Z toho sice sešlo, přesto měl strávit za mřížemi neúměrně vysokých patnáct let.¹⁷³

Také román *Jáchymov* popisuje ponižování, kterému se Modrému za mřížemi dostalo. Během jeho zadržení ve věznici na Borech navíc dlouho nemohla svého manžela navštívit ani Erika Modrá. Poprvé dostala svolení až takřka po dvou letech věznění.¹⁷⁴ Po přesunu do Jáchymova, kde Modrý pracoval v táboře XII, nesměl posílat ani přijímat dopisy, přesto se mu dařilo posílat rodině motáky. Ty měly zašifrovaný text se zcela jinými jmény, Modrý následně předal dopis někomu, kdo směl přijímat návštěvy, a s jeho pomocí propašoval takový dopis až ke své manželce. Díky nim se dozvídáme, že v táboře trpěl různými zdravotními problémy, počínaje nepřestávajícím kašlem a konče bolestmi v kříži nebo zraněním kolena. Autor v knize například cituje z jednoho z motáků: „Kde teď žiju, moje fyzické schopnosti upadají.“¹⁷⁵ Těžké podmínky tedy na kdysi vrcholového sportovce postupně doléhaly.

V roce 1953 jeho utrpení v Jáchymově skončilo. Byl přeložen do vězení v Opavě, kde se nacházelo plánovací oddělení Ministerstva vnitra, v němž jako vystudovaný inženýr kreslil plány. Zde už navíc mohl také posílat dopisy, byť to bylo

171 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 171.

172 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 179.

173 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 180.

174 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 185.

175 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. s. 200.

pouze jednou za dva měsíce. Ve stejném roce pak následoval přesun zpět do Prahy na Pankrác.¹⁷⁶

3.4 Návrat na svobodu

Po smrti Klementa Gottwalda nastoupil na post prezidenta Antonín Zápotocký, což Modrý viděl jako šanci dočkat se spravedlnosti. Napsal tedy z vězení dopis, který následně směřoval právě k novému prezidentu. Není potřeba ho blíže rozepisovat, v první části práce je citován ve svém plném rozsahu. Zmiňován je i v románu s tím, že odpovědi se Bohumil Modrý nikdy nedočkal.¹⁷⁷ V roce 1954 ho na podzim konečně mohla navštívit manželka i s dcerami, to už se ale blížila také amnestie, která konečně umožnila hokejistům návrat z vězení. Blanka Modrá vzpomíná, že se její otec vrátil velmi pohublý a bledý. Už tehdy měl údajně své manželce po návratu říct: „Eričko, já umřu.“¹⁷⁸ Začala se u něj totiž postupně čím dál více projevovat nemoc, o níž už z vězení věděl.

S hokejovými funkcionáři Československa se prakticky nestýkal. Před mistrovstvím světa 1959 ho však navštívili trenéři Sovětského svazu Tarasov a Černyšev, kterým pomáhal o jedenáct let dříve s rozvojem sovětského hokeje při návštěvě Moskvy. Tým ho dokonce pozval na svou střídačku. Také po smrti Bohumila Modrého navštívili vdovu Modrou, kdy ji pozvali na večeři do hotelu, kde byli shromážděni hokejoví funkcionáři. Ti se ale na rozdíl od sovětských představitelů neodvažovali s Erikou Modrou zůstat v kontaktu, Bóža totiž stále nebyl rehabilitován a měl tak status propuštěného vězně.¹⁷⁹ Vidíme tu tedy stejný přístup jako u dobových médií, která se o něm rozpakovala psát, navíc si zde můžeme vzpomenout na informace z *Československého sportu*, kde se dozvídáme, že hokejové sekci ČSTV nebylo doporučeno vysílat na Modrého pohřeb oficiální delegaci.

Ohledně jeho nemoci je v knize *Jáchymov* citována stejná návštěva lékaře, jako v publikaci *Ztracená léta*. Postupně začínal Bohumil Modrý ztrácet cit v prstech, trpěl nekontrolovanými záškuby a úzkostmi. Při návštěvě doktora Hennenera (kniha *Ztracená léta* uvádí jméno Henner) se ho lékař zeptal, zda byl ve styku s olovem.

176 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 200.

177 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 202.

178 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 209.

179 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 211.

Modrý odpověděl, že ne, ale že byl ve styku s uranem v Jáchymově. Doktoři sice hned věděli, o co jde, nicméně nic s nemocí z ozáření nedokázali udělat.¹⁸⁰ Jeho svalstvo postupně ochabovalo, později už byl pouze připoután na lůžko a na sklonku života ležel na infekčním oddělení v nemocnici, kdy nemohl ani mluvit. Svě nemoci podlehl 21. července 1963.¹⁸¹ Na Modrého pohřbu se sešly zástupy lidí včetně mistrů světa z roku 1949, oficiální delegace z jakéhokoliv klubu nebo instituce zde však chyběly. Aktivní hráči měli dokonce účast na pohřbu zakázanou.¹⁸² Trvalo dlouhých dalších pět let, než byly křivdy z minulosti alespoň částečně odčiněny a Modrý byl rehabilitován.

3.5 Literární obraz Bohumila Modrého v románu Jáchymov

Přestože je zkoumaná kniha románem, můžeme poznamenat, že autor *Josef Haslinger* při její tvorbě skutečně vycházel z odborných zdrojů a známých faktů, které doplnil o poznámky Blanky Modré. Ve své základní ose je tedy zde vytvořený literární obraz velmi podobný tomu, jak je Bohumil Modrý dodnes líčen v odborné literatuře. Tento obraz je ovšem rozšířen o mnoho zajímavých náhledů.

Díky spolupráci s Blankou Modrou mohl *Haslinger* nabídnout také náhled do soukromého života Bohumila Modrého. Získáváme tak mnohem více informací například o zamýšleném přesunu do Kanady nebo o plánech na emigraci, které rodina Modrých zvažovala. Mimo to nám román také rozšiřuje povědomí o vztahu Bohumila Modrého a Augustina Bubníka s americkým kapitánem Martinem Bowem. Za pomoci průzkumu dostupných zápisků z průběhu procesu nám pak *Jáchymov* nabízí mnohem bližší vhled do problematiky zatčení Bohumila Modrého.

Dozvídáme se například, že to byly zejména výpovědi Augustina Bubníka, které později vedly k Modrého zatčení. Díky citovaným dopisům z vězení pak můžeme najít několik velmi vzácných útržků o období, které strávil Bóža Modrý ve vězení, neboť jak poznamenává i sama Blanka Modrá, sám před dcerami nikdy o čase za mřížemi nemluvil: „Jednou, když jsem se nimrala v jídle, řekl: Ve vězení jsme sbírali drobečky z podlahy. To bylo to jediné, co nám dětem o vězení pověděl. Všechno ostatní jsem se pokoušela zjistit až po jeho smrti.“¹⁸³ Za pomoci dopisů tak můžeme alespoň částečně

180 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 221.

181 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 223.

182 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 223.

183 HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 208.

nahlédnout do útrap, které musel ve vězení a v Jáchymově snášet.

Na rozdíl od informací z *Československého sportu* zde není ani jednou zmíněna možnost, že by se jako hráč Motorletu Praha chtěl Modrý vrátit k hokeji. Bohužel tedy nemůžeme tento fakt nijak ověřit a zůstává tak pouze spekulací na základě jedné citace Vladimíra Kobranova uvedené v seriálu *Velezrada mistrů*.

Naopak román *Jáchymov* nám umožňuje potvrdit také to, jakým způsobem se na Modrého a jeho rodinu nahlíželo po jeho propuštění. Dcera Blanka měla problémy s přijetím na školu, setkání s manželkou Erikou se funkcionáři hokejové sekce ČSTV raději vyhýbali. To vše koresponduje také s tím, jak Modrého vnímala dobová média, která o něm nepublikovala ani jednu řádku, tedy s výjimkou krátké zprávy o Bóžově úmrtí v *Československém sportu*. Pouze v této knize pak máme možnost nahlédnout do posledních etap života Bohumila Modrého, kdy už nebyl nijak prezentován v dobových médiích, přičemž po jeho smrti si opět můžeme všimnout jeho nežádoucího statusu, kdy na pohřeb dorazily sice davy lidí, chyběla v nich však jakákoliv oficiální delegace a tehdejší aktivním hráčům byla dokonce účast zakazována.

V konečném důsledku je tedy pro nás román *Jáchymov* velmi zajímavým zdrojem a vzhledem ke svému charakteru tvoří další poněkud odlišný díl skládačky v románové formě, neboť autor vycházel ze vzpomínek Modrého dcery. Pomocí které můžeme skládat dohromady osud Bohumila Modrého nejen v době úspěchů, ale také během zatčení a po jeho propuštění.

Závěr

V průběhu práce jsme měli možnost sledovat osud Bohumila Modrého ze tří různých pohledů. Ten první byl obecným pohledem současných dostupných zdrojů, zejména pak knih *Ztracená léta* a *Stanislav Konopásek: Hráč, který přežil*, který se na celou situaci dívá s jistým odstupem. Naopak v kontrastu s ním pak stál pohled dobových periodik, který nám přinášel mediální obraz Bohumila Modrého zkreslený dobou, v níž tento sportovec žil. Závěrečnou rovinou, která byla v této bakalářské práci zkoumána a porovnávána s ostatními, byl literární obraz Bohumila Modrého v knize *Jáchymov*. Vzhledem ke svému charakteru a spolupráci autora s Blankou Modrou nabízí tento román pro změnu do jisté míry osobní pohled.

Cílem mé analýzy bylo sledovat, jak se mění dobový mediální obraz Bohumila Modrého, narozeného 24. září 1916 a zemřelého 21. července 1963. Sledoval jsem četnost výskytu Modrého jména v tehdejším denním tisku, a zároveň po Únoru 1948, v jeho případě totiž došlo k velkému společenskému posunu. Z uznávaného sportovce se rázem stal vězněm odsouzeným za velezradu. Pokusil jsem se prokázat, jak na tento posun (ne) reagoval periodický tisk. Součástí této části práce je komparace jednotlivých obrazů podaných různými médii a v románu *Jáchymov*.

Díky těmto třem různým pohledům pak můžeme srovnávat, jak se liší obraz Bohumila Modrého nejen v jednotlivých zkoumaných rovinách, ale také v odlišných časových obdobích, neboť mediální pohled vznikal přímo za života Bóži Modrého, zatímco zbylé dva až mnoho let po jeho smrti. Dohromady nám tedy tyto jednotlivé odlišné pohledy umožní povšimnout si změny obrazu uznávaného sportovce v průběhu let, což jde ruku v ruce rovněž se změnou politického režimu na našem území.

Četnost informací z různých etap je různá. Zatímco o období jeho úspěchů je toho napsáno mnoho, z mediálního povědomí se například Modrý po roce 1950 zcela ztratil a ve zkoumaných periodících se o jeho osudu dozvídáme dílčí informace až v roce 1963, kdy je v *Československém sportu* uveřejněna krátká zpráva o jeho smrti. Toho, že byli Modrý a jeho bývalí spoluhráči nespravedlivě zatčeni, si začne dobový tisk všímat až zpětně v roce 1968, pět let po smrti Bohumila Modrého, v souvislosti s rehabilitacemi jeho a jeho spoluhráčů.

Každý ze tří pohledů nám přesto nabízí některá fakta, kterých si ty ostatní nevěšmají. Zatímco nám tedy například mediální obraz v období krátce před rehabilitací

za pomoci seriálu *Velezrada mistrů* více přiblížil průběh a pozadí procesu s hokejisty v čele s Bohumilem Modrým, literární obraz prezentovaný v knize *Jáchymov* zase nabízí vzácný pohled do soukromí tohoto sportovce, což nám opět pomáhá dodat pozadí některým dále prezentovaným faktům.

Můžeme také říct, že přestože mohou být někdy trochu odlišné, v žádném z období nejsou tyto tři pohledy zcela protichůdné, naopak se spíše navzájem doplňují. To je zapříčiněno i tím, že v době, kdy byl Bohumil Modrý považován za velezrádce, o něm tehdejší média zcela přestala referovat a objeví se opět až v období, kdy už vyplula na povrch nespravedlnost, s jakou byl spolu s ostatními uvězněn. V konečném důsledku tak všechny tři pohledy byly důležitými dílky skládačky, která nám nyní nabízí ucelenější pohled na tragický osud Bohumila Modrého.

Summary

In my Bachelor thesis, I focused on three different points of view on the fate of Bohumil Modrý. The first one was based on the research of specialised literature, which gave us specific image of Modrý how his fate is perceived today.

In contrast with this, the second part of my work focused on analysing the contemporary daily print on three different examples of *Rudé právo*, *Mladá fronta* and *Československý sport*. This part helped us to research the image of Bohumil Modrý in the period of his life and also showed us the change of this image. While he was often mentioned in the print in researcher periods of 1947, 1948 and 1949, he later completely disappeared from the public awareness. Since 1950, it took thirteen long years to find another single mention of his name in any of the specified daily print. We can't find any mention of his arrest or his release, it is in July 1963 when *Československý sport* finally published a short article about his death two days ago. The injustice of his imprisonment is mentioned for the first time in spring 1968.

The last part of this Bachelor thesis shows the image of Bohumil Modrý in literature, namely in a novel *Jáchymov* by Austrian author Josef Haslinger. This novel shows another point of view, as the cooperation of the author with Bohumil Modrý's daughter Blanka lets us to find out more about the personal life of this once famous goalkeeper and also shows us new facts about him.

These three different points of view help us to connect all the facts together, compare them and summarize the fate of Bohumil Modrý.

Použitá literatura

BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. 448 s. ISBN 978-80-247-3028-8.

CUDLÍN, Karel, OSVALDOVÁ, Barbora, Radim KOPÁČ a Alice NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ (eds.). *O reportáži, o reportérech*. Praha: Karolinum, 2010. 132 s. ISBN 978-80-246-1781-7.

DUŠEK, Rudolf. *Československo země sportu*. Praha: OLYMPIA, 1975, 187 s.

GUT, Karel a Václav PACINA. *Malá encyklopedie ledního hokeje*. Praha: Olympia, 1986. 496 s.

HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého : román*. V Brně: Jota, 2012. 228 s. ISBN 978-80-7462-082-9.

JENŠÍK, Miloslav. *Hokejové legendy: síň slávy českého a československého hokeje*. Velké Přílepy: Olympia, 2014. 254 s. ISBN 978-80-7376-382-4.

KNAPÍK, Jiří. *V zajetí moci: kulturní politika, její systém a aktéři 1948-1956*. Praha: Libri, 2006. 399 s. ISBN 80-7277-316-X.

KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 310, xxxii s. příl. ISBN 978-807-3676-988.

LUKŠŮ, David, Aleš PALÁN a Stanislav KONOPÁSEK. *Stanislav Konopásek: hráč, který přežil*. Praha: Česká televize, 2007. Edice České televize. 226 s. ISBN 978-80-85005-82-0.

OSVALDOVÁ, Barbora, Jan HALADA a kolektiv. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*

a marketingové komunikace. 3., rozš. vyd. Praha: Libri, 2007. 264 s. ISBN 978-80-7277-266-7.

PACNER, Karel. *Osudové okamžiky Československa*. Praha: Themis, 1997. 719 s. ISBN 80-85821-46-X.

ŠKUTINA, Vladimír a Robert BAKALÁŘ. *Ztracená léta: příběh hokejového zločinu*. Pardubice: Helios, 1990. 166 s. ISBN 80-85211-00-9.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. 296 s. ISBN 978-80-7367-683-4.

Elektronické zdroje:

GRADY, Michael. Jaroslav Drobny: Czech exile who conquered Wimbledon. In: *The Guardian* [online]. 15. září 2001 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/news/2001/sep/15/guardianobituaries>

Historie. In: *Cncenter.cz* [online]. 2015 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://www.cncenter.cz/clanek/1327/historie>

JÁCHIM, Václav. Utekl před komunisty, ale domov měl jen jeden. Zemřel Oldřich Zábrodský. In: *Hokej.cz* [online]. 9. října 2015 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://www.hokej.cz/utekl-pred-komunisty-ale-domov-mel-jen-jeden-zemrel-oldrich-zabrodsky/5010486>

Jaromír Citta. In: *Síň slávy českého hokeje* [online]. 2010 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://www.sinslavycslh.cz/jaromir-citta.html>

Královna ledu Ája Vrzáňová na svou zemi nezanevřela. In: *Česká televize* [online]. 16. května 2011 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/zimni-sporty/124112-kralovna-ledu-aja-vrzanova-na-svou-zemi-nezanevrela/>

KUČEROVÁ, Martina. Brankář na trestnou lavici? Ano, i legendární Modrý tam musel.

In: *IDNES.cz*[online]. 14. ledna 2014 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z:
[http://oh.idnes.cz/olympijsky-serial-0n2-/zoh-dalsi-zpravy.aspx?
c=A140112_213920_zoh-soci-2014_rou](http://oh.idnes.cz/olympijsky-serial-0n2-/zoh-dalsi-zpravy.aspx?c=A140112_213920_zoh-soci-2014_rou)

Zemřela legendární Ája Vrzáňová, poválečná ledová královna. In: *Sport.cz* [online]. 30. července 2015 [cit. 2016-05-01]. Dostupné z:
<https://www.sport.cz/ostatni/ostatni/clanek/694897-zemrela-legendarni-aja-vrzanova-povalecna-ledova-kralovna.html#hp-sez>

Citovaná periodika: (u některých textů nebyl uveden autor)

Před prvými boji o titul. *Rudé právo*. 14.2.1947, roč. 27, čís. 38, s. 4.

První den skončil překvapením. *Rudé právo*. 16.2.1947, roč. 27, č. 40, s. 8.

Bóža Modrý. *Rudé právo*. 15.2.1947, roč. 27, č. 39, s. 4.

Tucet branek Polákům. *Rudé právo*. 20.2.1947, roč. 27, č. 43, s. 4.

Dva tucty branek Belgičanům. *Rudé právo*. 22.2.1947, roč. 27, č. 45, s. 4.

Švédsko – nový mistr světa!. *Rudé právo*. 23.2.1947, roč. 27, č. 46, s. 8.

Československo mistrem světa a Evropy 1947. *Rudé právo*. 25.2.1947, roč. 27, č. 47, s. 4.

ŠVADLENA Václav. Švédský „účet“ za mistrovství světa vyrovnán. *Rudé právo*. 1.2.1948, roč. 28, č. 27, s. 8.

ŠVADLENA Václav. Ani Kanada neporazila loňské mistry světa. *Rudé právo*. 7.2.1948, roč. 28, č. 32, s. 4.

ŠVADLENA Václav. Dnes naši hockeyisté odpočívají. *Rudé právo*. 3.2.1948, roč. 28, č. 28, s. 4.

ŠVADLENA Václav. Naši hockeyisté nejlepší zatím v Evropě. *Rudé právo*. 8.2.1948, roč. 28, č. 33, s. 8.

ŠVADLENA Václav. Naši hockeyisté se vrací se „stříbrnou“. *Rudé právo*. 10.2.1948, roč. 28, č. 34, s. 6.

ŠVADLENA Václav. Olympionici již doma ze Sv. Mořice. *Rudé právo*. 11.2.1948, roč. 28, č. 35, s. 4.

Československo postupuje do finálové skupiny. *Rudé právo*. 15.2.1949, roč. 29, č. 38, s. 4.

ČSR po skvělém výkonu poráží Kanadu. *Rudé právo*. 16.2.1949, roč. 29, č. 39, s. 4.

Po Kanadě jsme porazili i Rakušany. *Rudé právo*. 17.2.1949, roč. 29, č. 40, s. 6.

Utkání ČSR-USA rozhodne o mistru Světa?. *Rudé právo*. 19.2.1949, roč. 29, č. 42, s. 6.

Tři kandidáti na titul mistra světa. *Rudé právo*. 20.2.1949, roč. 29, č. 43, s. 8.

Čechoslováci nejlepšími hockeyisty světa. *Rudé právo*. 22.2.1949, roč. 29, č. 44, s. 4.

Československý lid vítá mistry světa. *Rudé právo*. 23.2.1949, roč. 29, č. 45, s. 4.

102 branky V. Zábrodského. *Rudé právo*. 24.2.1949, roč. 29, č. 46, s. 4.

Večer čs. hockeyistů a úderníků. Rudé právo. 11.3.1950, roč. 30, č. 60, s. 4.

Digitalizovaný archiv Ústavu pro českou literaturu. Dostupné z:

<http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1950/3/11/4.png>

ČTK. Čs. hockeyisté dosud do Londýna neodletěli. Rudé právo. 12.3.1950, roč. 30, č.

61, s. 8. *Digitalizovaný archiv Ústavu pro českou literaturu*. Dostupné z:

<http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1950/3/12/8.png>

Československým hockeyistům znemožněna účast na mistrovství světa v Londýně. *Rudé právo*. 14.3.1950, roč. 30, č. 62, s. 4. Digitalizovaný archiv Ústavu pro českou literaturu. Dostupné z: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1950/3/14/4.png>

WINTER Kamil. Odmítnutí jedné provokace. *Rudé právo*. 15.3.1950, roč. 30, č. 63, s. 4. Digitalizovaný archiv Ústavu pro českou literaturu. Dostupné z: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1950/3/15/4.png>

Jak rostlo a mohutnělo naše sportovní hnutí. *Rudé právo*. 24.12.1950, roč. 30, č. 304, s. 8. Digitalizovaný archiv Ústavu pro českou literaturu. Dostupné z: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1950/12/24/8.png>

ČTK. Hockeyisté na pražském zimním stadionu. *Rudé právo*. 24.10.1950, roč. 30, č. 252, s. 6. Digitalizovaný archiv Ústavu pro českou literaturu. Dostupné z: <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=RudePravo/1950/10/24/6.png>

Co říká o sestavě Buckna a jiní. *Mladá fronta*. 14.2.1947, roč. 3, č. 38, s. 8.

Ing. Bohumil Modrý. *Mladá fronta*. 15.2.1947, roč. 3, č. 39, s. 8.

BUREŠ Karel. ČSR zahájilo výkonem hodným dvouletky. *Mladá fronta*. 16.2.1947, roč. 3, č. 40, s. 10.

BUREŠ Karel. Rozehráváme se. *Mladá fronta*. 20.2.1947, roč. 3, č. 43, s. 1.

BUREŠ Karel. Prohráli jsme. *Mladá fronta*. 23.2.1947, roč. 3, č. 46, s. 1.

BUREŠ Karel. Bojovali jsme. *Mladá fronta*. 21.2.1947, roč. 3, č. 44, s. 1.

BUREŠ Karel. Čechoslováci bojovali. *Mladá fronta*. 25.2.1947, roč. 3, č. 47, s. 6.

BUREŠ Karel. Sportovci ve Svatém Mořici hubují na sních. *Mladá fronta*. 28.1.1948, roč. 4, č. 23, s. 8.

BUREŠ Karel. Zbytečné tři branky. *Mladá fronta*. 31.1.1948, roč. 4, č. 26, s. 8.

BUREŠ Karel. Vítězství ve dvou třetinách. *Mladá fronta*. 3.2.1948, roč. 4, č. 28, s. 8.

BUREŠ Karel. Touše v síti nebyli, útočníci bránili. *Mladá fronta*. 7.2.1948, roč. 4, č. 32, s. 8.

BUREŠ Karel. Včera jsme je rozdrtili a dnes jim držíme palce. *Mladá fronta*. 8.2.1948, roč. 4, č. 33, s. 8.

ECKLUND Lars. Bláto vítá hokejisty. *Mladá fronta*. 10.2.1949, roč. 5, č. 34, s. 6.

ECKLUND Lars. Po prvé porážíme Kanadu na mistrovství. *Mladá fronta*. 16.2.1949, roč. 5, č. 39, s. 4.

ECKLUND Lars a Bohumil Modrý. Čeká se na mráz. *Mladá fronta*. 11.2.1949, roč. 5, č. 35, s. 6.

ČSR – Švýcarsko 8:1. *Mladá fronta*. 19. 2. 1949, roč. 5, č. 42, s. 6.

MODRÝ Bohumil. Proč jsme prohráli?. *Mladá fronta*. 20.2.1949, roč. 5, č. 43, s. 8.

MODRÝ Bohumil. Proč jsme vyhráli?. *Mladá fronta*. 22. 2. 1949, roč. 5, č. 44, s. 6.

NOVOTNÝ Jan. Vítězný návrat mistrů světa. *Mladá fronta*. 23. 2. 1949, roč. 5, č. 45, s. 4.

Dnes letí čs. tým do Londýna. *Mladá fronta*. 11.3.1950, roč. 6, č. 60, s. 6.

Vítězný návrat. *Mladá fronta*. 23. 2. 1949, roč. 5, č. 45, s. 1.

Čs. Hockeyistům znemožněna účast na mistrovství světa v ledním hokeji v Londýně.

Mladá fronta. 14.3.1950, roč. 6, č. 62, s. 1.

Zemřeli dva význační sportovci. *Československý sport*. 23.7.1963, roč. 11, č. 145, s. 3.

Století mistrovství světa v ledním hokeji. *Československý sport*. 24.2.1955, roč. 3, č. 24, s. 3.

Velezrada mistrů. *Československý sport*. 31.7.1968, roč. 16, č. 156, s. 4.

NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Žijí mezi námi. *Československý sport*. 5. 4. 1968, roč. 16, č. 83, s. 1.

NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Tři týdny v „domečku“. *Československý sport*. 6. 4. 1968, roč. 16, č. 84, s. 4.

NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Na trestné lavici. *Československý sport*. 9.4.1968, roč. 16, č. 86, s. 4.

NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Hovoří prokurátor. *Československý sport*. 17.4.1968, roč. 16, č. 92, s. 4.

NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Slovo má obhajoba. *Československý sport*. 26. 4. 1968, roč. 16, č. 95, s. 5.

NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Světlo střídá tmu. *Československý sport*. 8. 5. 1968, roč. 16, č. 109, s. 4.

NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Epilog. *Československý sport*. 14.5.1968, roč. 16, č. 113, s. 2.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Obálka knihy *Jáchymov* (naskenovaný dokument)

Příloha č. 2: Karikatura Bohumila Modrého v *Mladé frontě* během ZOH ve Svatém Mořici v roce 1948 (naskenovaný dokument)

Příloha č. 3: Bohumil Modrý s trofejí pro mistry světa na fotografii *Mladé fronty* z roku 1949 (naskenovaný dokument)

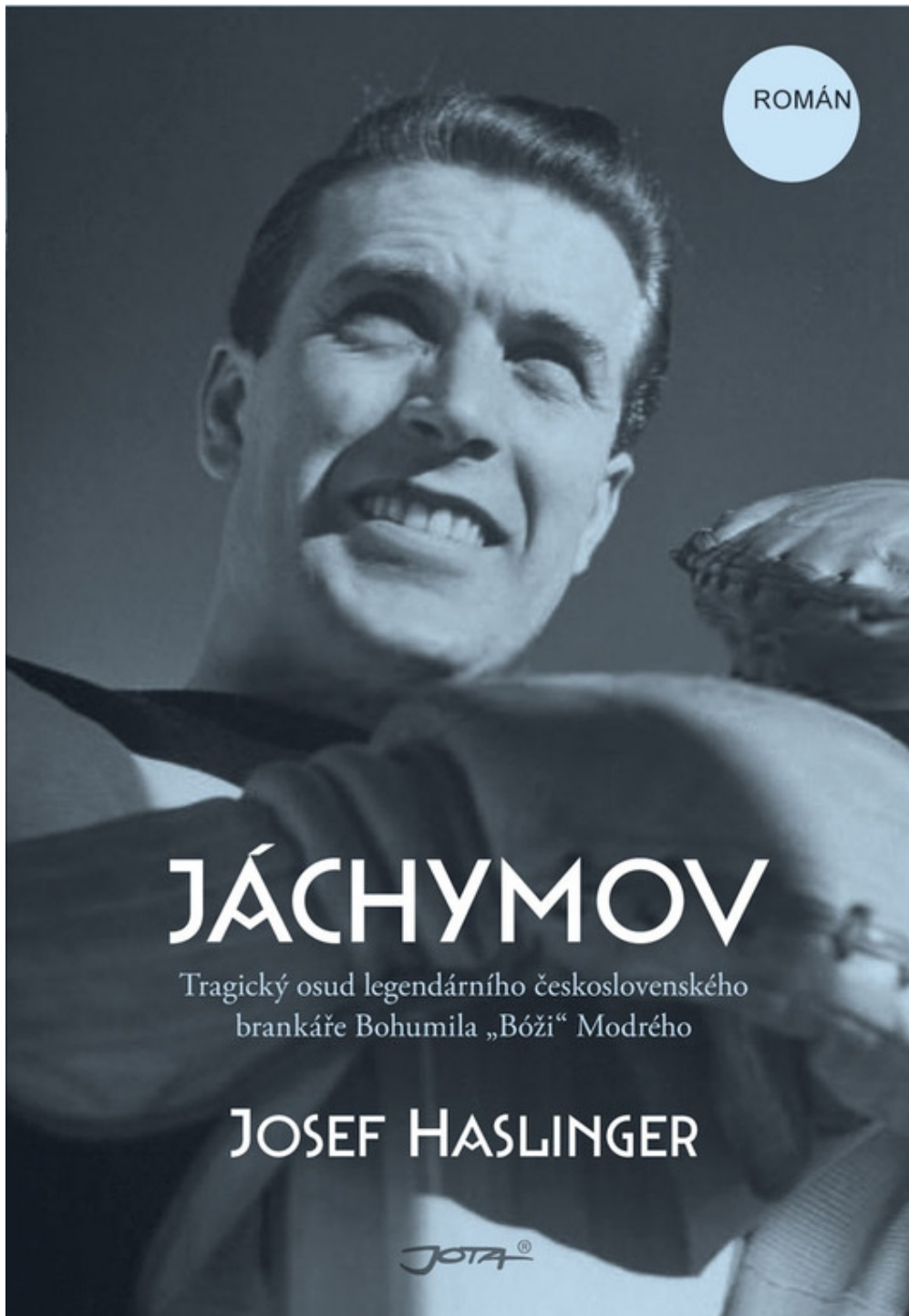
Příloha č. 4: Fotografie zachycující podobný moment publikovaná v seriálu *Velezrada mistrů* v *Československém sportu* v roce 1968 (naskenovaný dokument)

Příloha č. 5: Článek ze seriálu *Velezrada mistrů* publikovaného v deníku *Československý sport* (naskenovaný dokument)

Příloha č. 6: Hokejoví mistři světa z roku 1949 ve vyobrazení *Mladé fronty* (naskenovaný dokument)

Přílohy

Příloha č. 1: Obálka knihy *Jáchymov* (naskenovaný dokument)

Zdroj: HASLINGER, Josef. *Jáchymov: tragický osud legendárního československého brankáře Bohumila "Bóži" Modrého* : román. V Brně: Jota, 2012. s. 1. ISBN 978-80-7462-082-9.

Příloha č. 2: Karikatura Bohumila Modrého v *Mladé frontě* během ZOH ve Svatém Mořici v roce 1948 (naskenovaný dokument)

Zdroj: BUREŠ Karel. Včera jsme je rozdrtili a dnes jim držíme palce. *Mladá fronta*. 8.2.1948, roč. 4, č. 33, s. 11.

**Příloha č. 3: Bohumil Modrý s trofejí pro mistry světa na fotografii *Mladé fronty* z roku 1949
(naskenovaný dokument)**

Zdroj: Vítezný návrat. *Mladá fronta*. 23.2.1949, roč. 5, č. 45, s. 1.

Příloha č. 4: Fotografie zachycující podobný moment publikovaná v seriálu Velezrada mistrů v Československém sportu v roce 1968 (naskenovaný dokument)

Zdroj: NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. Epilog. *Československý sport*. 14.5.1968, roč. 16, č. 113.

Příloha č. 5: Článek ze seriálu Velezrada mistrů publikovaného v deníku Československý sport (naskenovaný dokument)

Zdroj: NOVOTNÝ Pavel, Jiří Černý a Jan Popper. *Žijí mezi námi*. *Československý sport*. 5.4.1968, roč. 16, č. 83., s. 1.

Příloha č. 6: Hokejoví mistři světa z roku 1949 ve vyobrazení *Mladé fronty* (naskenovaný dokument)

Zdroj: ECKLUND Lars. Československo mistrem světa. *Mladá fronta*. 22.2.1949, roč. 5, č. 44, s. 6.